

ŠVEICARIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Periodinis leidinys Nr. 27 (34)
1951-1953 metais išleisti 7 numeriai. Laikraštis vėl pradėtas leisti 2001 metais.

2015 metų gruodis

< ... >

*Tu, ateik mano angele baltas,
Iš sapnų, iš dangaus, iš žvaigždžių.
Kasdienybės pilkos nesugeltas,
Atsistok po vaikystės medžiu.
Aš sudėsiu žvaigždės tau po kojų.
Tik ateik iš Kalėdų nakties.
Iš vaikystės per dangų, per gojų
Įsisupęs į skliautą vilties.*

Zita Gaižauskaitė

*Džiaugiamės, kad visus šiuos metus buvote kartu su mumis!
Tegu Naujieji, 2016-ieji metai, atneš į Jūsų namus ramybę ir meilę, šilumą ir
džiaugsmą, o Jūsų darbus lydės sėkmė, išmintis ir kūrybiškumas. Linksmų Švenčių!*

TURINYS

METINIŲ ŠVENČIŲ ATGARSIAI

Advento šventė Berne 2
Joninės Lozanoje 4

IŠ BENDRUOMENĖS GYVENIMO

Rinkimai į Šveicarijos lietuvių
bendruomenės valdybą 5

Naujoji ambasadorė kviečia kartu
garsinti Lietuvą 5

Išpūdžiai iš Pasaulio lietuvių
bendruomenės XV Seimo 7

Šveicarijos lietuvių bendruomenės
įsteigimo 65-mečio šventė 8

Lietuvių kultūros diena „Lietuviai
Leysin'e“, skirta Ramūno Bytauto ir
Antano Samuolio atminimui 11

In Memoriam dr. Alfonsui Kušliui 15

ŠLB mobilią biblioteką pasipildė
vertingomis dr. Joanos Pečiulionytės
lietuviškomis knygomis 17

Ciuricho knygų klubas sezoną užbaigė
vakaru su A. Ruseckaitė 19

Išpūdžiai iš vaikų vasaros stovyklos
Vasario 16-osios gimnazijoje 20

Rudenėlio šventė 21

Sveikiname Šveicarijos lietuvių
krepšinio komandą 22

AMBASADA INFORMUOJA 22

PROJEKTAI
Šveicarijos neįgaliųjų viešnagė
Lietuvoje 23

SVEIKINIMAI, ADRESAI 24

Advento šventė Berne

ŠLŽ INFORMACIJA

Šių metų ŠLB Advento šventėje, vykusioje Johannes bažnyčios salėje Berne, lietuviškas Kalėdų senelis aplankė didelį būrį (108) iš visų Šveicarijos kampelių suvažiuusių vaikučių ir jų tėvelių.

Mažieji, pasipuošę eglutę, nekantriai laukė to magiško svečio, kuris atkeliavo iš Lietuvos su keletu dėžių lietuviškų dovanėlių. Šiomet jos buvo neeilinės – net 4 skirtingų rūšių, labiausiai tinkančios pagal amžių, ir tiesiai iš Šiaulių „Rūtos“ fabriko.

Už tai mažieji ir paūgėję stengėsi atsidėkoti grodami, dainuodami ir deklamuodami Kalėdų seneliui lietuviškai. Litanistinio darželio – mokyklėlės „Pagrandukas“ mokinukai ne tik suvaidino „Grybų karą“ (pagal

J. Marcinkevičiaus poemą), bet ir kiekvienam vaikučiui kartu su Kalėdų senelio dovana įteikė po gardų, čia, Šveicarijoje, keptą baravyką!

Kalėdiniame vaikučių koncerte šiemet dalyvavo net aštuoni jaunieji muzikantai. Mažiausieji – Joris Šivickas ir Rūta Dranevičiūtė – tik penkiamečiai! Benas Šivickas paruošė kūrinių gitarą, o Benita Šivickaitė – tris kūrinius pianinu. Rokas ir Jorė Dranevičiai pagrojo pianinu keturiomis rankomis, o Saulė Damčikaitė – visą Katy Perry „Wide awake“. Tuo ir turėjo baigtis mūsų jaunųjų koncertas, bet vienas drąsuolis iš salės – Jonas Bonvin, 7,5 metų, be jokio pasiruošimo ir natų norėjo visus pralinksinti nuotaikingu kūriniu iš vaikiško filmuko.

Į bendrą ratelį apie eglutę kartu su Kalėdų seneliu įsuko Vega Maščinskaitė ir Ilona Tanno. Gražiausios kalėdinės

dainelės lietuviškai buvo padėka Kalėdų seneliui už labai lauktą viešnagę.

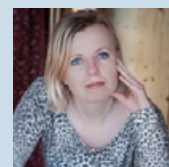
Nuoširdžiausias AČIŲ šventės organizatoriams: Danguolei Kappich, Vilmai Kinčiūtei Kern, Ritai ir Jovaidei Kaufmann, Sauliui Damčikui ir Jūratei Caspersen, o taip pat visiems tėveliams, prisidėjusiems gaminant maistą, tvarkant salę ir virtuvę. Taipogi, dėkojame šventės svečiams: ištvermingajam Kalėdų seneliui (Jokūbui Staniuliui) ir LR ambasadorei Valentinei Zeitler už Kalėdinį sveikinimą ir eglutę šventei.

Advento šventės akimirkos Ritos Meyer nuotraukose.

Redaktorės žodis

REDAKTORĖ
DR. LIJANA
TAGMANN

Pralėkė karšta vasara ir saulėtas ruduo. Vėl gyvename kalėdinio Stebuklo ir Naujųjų metų laukimu. Kol jie žingsnis po žingsnio artėja, atsigręžkime trumpam atgal. Ir ne tik. Pirmieji puslapiai skelbia apie naujienas, kurias Šveicarijos lietuviams žada ateities permainų. Kviečiame dalyvauti Šveicarijos lietuvių bendruomenės valdybos rinkimuose. Neabejojame, kad naujos šaunios lietuvių puoselėjimo idėjos įneš į mūsų tarpą gyvasties. Taip pat pristatome naująją Lietuvos Respublikos ambasadorę Berne Valentina Zeitler.

Ką nuveikė PLB XV Seimas Vilniuje, įspūdziais dalijasi ŠLB deleguota atstovė.

Neeiliniai praėjusio pusmečio renginiai - ŠLB 65-mečio šventė Badene bei Lietuvių kultūros diena „Lietuviai Leysin'e“, skirta R. Bytauto ir A. Samuolio atminimui.

Vėl netekome garbingo bendruomenės nario. Birželį Amžinybėn iškeliavo dr. Alfonsas Kušlys. Mokslininkas, Lietuvos patriotas ir ilgametis ŠLB pirmininkas.

Bendruomenės gyvenime visada buvo svarbi knyga. Skaitykite apie dr. J. Pečiulionytės padovanotą biblioteką bei naujienas iš Ciuricho Lietuviškos knygos klubo.

Gavome žinutes apie tai, ką vasarą nuveikė mažieji Šveicarijos lietuvių, kaip gražiu rudeniū džiaugėsi tautiečiai Soloturno kantone, kaip sekėsi ŠLB krepšinio komandai Europos lietuvių krepšinio turnyre.

Lietuvos Respublikos ambasada Šveicarijoje informuoja mus apie naujai įsigaliojusius Pilietybės įstatymo pakeitimus, susijusius su dvigubos pilietybės klausimais.

Projektų rubrikoje - pranešimas apie Šveicarijos neįgaliųjų viešnagę Lietuvoje.

Paskutiniojo puslapio akcentas - kvietimas kartu paminėti Vasario 16-ąją.

Malonaus skaitymo!

Joninės Lozanoje birželio 27 dieną

Laimos Tikuišienės nuotraukos

Naujoji ambasadorė kviečia kartu garsinti Lietuvą

Nuo rudens Lietuvos Respublikos ambasadoje Berne – nauja šeimininkė. Diplomatinė Valentina Zeitler pakeitė savo kadenciją baigusį dr. Joną Rudalevičių. Šis interviu – tai pirmasis naujosios ambasadorės prisistatymas Šveicarijos lietuvių bendruomenei.

Kiekvienas turime susidaryti įvaizdį apie tam tikrą šalį. Koks buvo jūsiškis apie Šveicariją?

Matyt, kaip daugumos – stereotipinis. Šveicarija dažniausiai siejama su šokoladu, laikrodžiais, aukštu pragyvenimo lygiu, gražia gamta, kalnais. Aišku, šiame įvaizdyje yra daug tiesos. Tačiau čia atvažiuavus, pamatai ir kitas gyvenimo puses. Manau, kad tautiečiai, įleidę šaknis Šveicarijoje, jas žino geriau už mane.

Ar jau įsikūrėte Berne? Kaip dar vieną Jūsų paskyrimą sutiko Jūsų šeima?

Iš dalies. Susiradome butą, pasivaikštinėjau po Berną, bet kiekvienoje naujoje vietoje apsipratimui ir šalies suvokimui reikia daugiau laiko. Šeima palaiko ir didžiuojasi, kad gavau tokį garbingą paskyrimą.

Prieš atvykstant į Šveicariją vadovavote Užsienio reikalų ministerijos Strateginio valdymo skyriui. Ar jau turite numatiusi Lietuvos ambasados veiklos strategiją Šveicarijoje? Kokius jos veiklos prioritetus galėtumėte išskirti ateinantiems trims metams?

Lietuva stengiasi skatinti inovacijas, turime penkis mokslo – verslo slėnius, biotechnologijos gamyklas, pasaulyje pirmaujame lazerių srityje. Biotechnologijų srityje labiausiai pažengusios šalys ir aktyviausi rinkos dalyviai, vertinant pagal šio sektoriaus dalį BVP struktūroje, yra Airija, Danija, Šveicarija ir Izraelis. Lyginant biotechnologijų dalį šalies ekonomikoje, Lietuva yra pasiekusi panašų lygį kaip Vokietija, Didžioji Britanija ar Prancūzija. Todėl būtų naudinga abiem mūsų šalims ir toliau aktyviai bendradarbiauti biotechnologijų srityje.

Manau, kad daug galime nuveikti ir

sveikatos apsaugos sektoriuje, juolab, kad čia jau yra geras šveicarų įdirbis mūsų šalyje. Vienu reikšmingiausiu Šveicarijos paramos projektų yra „Nėščiujų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūros gerinimas Lietuvoje“. Su sveikatos sektoriumi susijusioms programoms įgyvendinti skirta 53,6 mln. Šveicarijos frankų. Programos dalyvės – 27 Lietuvos ligoninės, teikiančios sveikatos priežiūros paslaugas nėščiosioms, gimdyvėms ir naujagimiams. Ir pasibaigus šiai programai, reikėtų tęsti pradėtus darbus. Labai svarbu ir skatinti investicijas Lietuvoje. Kiekviena investicija, labdaros projektai padeda Lietuvai žengti pirmyn.

Kitais metais sukaks 95 metai, kai Šveicarija pripažino Lietuvą *de jure* (1921 m.) ir prieš 25-metį atkūrė diplomatinį santykį (1991 m. rugsėjį) su mūsų šalimi, o 2018-aisiais minėsime Lietuvos Respublikos 100-metį. Manau, kad šios datos padės populiarinti Lietuvą ir jos įvaizdį Šveicarijoje, tam pasitelkiant vietos žiniasklaidą, rengiant ir pristatant Ambasados ir lietuvių bendruomenės projektus. Juk mus vienija bendras tikslas – garsinti Lietuvos vardą.

O šiaip pats gyvenimas iškelia naujus, kartais visai netikėtus uždavinius. Visą

numatyti į priekį labai sudėtinga, o gal ir nereikia...

Jūsų darbo Šveicarijoje pradžia beveik sutapo su oficialiu LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės vizitu į Šveicariją ir jos susitikimu su Šveicarijos Konfederacijos Prezidente Simonetta Sommaruga. Ar galima pavadinti šį vizitą pirmąja Jūsų iniciatyva Šveicarijoje?

Tikrai ne. Apie mūsų Prezidentės Dalios Grybauskaitės planuojamą vizitą žinojau dar prieš savo paskyrimą ambasadore. Tačiau teko su kolegomis gerokai padirbėti jį rengiant, todėl džiaugiuosi, kad vizitas praėjo sėkmingai ir buvo gerai įvertintas. Malonu, kad abi Prezidentės surado bendrą kalbą, šiltoje atmosferoje aptarė svarbius ne tik mūsų šalims, bet ir visai Europai klausimus.

Esate dirbusi Lietuvos ambasadoje Austrijoje, Vokietijoje ir Ukrainoje. Pastarąją palikote dar visai neseniai, tad tikriausiai esate puiki Ukrainos nūdienos žinovė. Lietuvai ir toliau išliekant vienai pagrindinių Ukrainos rėmėjų ir partnerių, ar šią strategijos kryptį puoselėsite ir Šveicarijoje?

Esu tos nuomonės, kad Lietuva, palaikydama Ukrainą, pasirinko teisingą

Rinkimai į Šveicarijos lietuvių bendruomenės valdybą

2016 m. vasarį baigiasi dvejiems metams išrinktos mūsų bendruomenės valdybos kadencija. Tad vasario 27 d. įvyksiančiame Visuotiniame ŠLB susirinkime rinksime naująją valdybą.

Tikite, kad kartu mes – jėga ir taip turi išlikti dar daugelį metų?

Turite šaunių idėjų, kaip suburti Šveicarijos lietuvius ir įtraukti juos į bendrą veiklą?

Esate veiklus, energingas, pasiryžęs skirti laiko ne tik savo darbui ir šeimai?

Tokiu atveju Jūs galite kelti savo kandidatūrą ir tapti naujuoju valdybos

nariu (juo gali tapti visi rinkimo teisę turintys bendruomenės nariai). Savo prisistatymą siųskite ŠLB valdybos pirmininkei Jūratei Caspersen: jurate@caspersen.ch

Primename, kad valdyba yra vykdomasis bendruomenės organas, kurį sudaro 5-9 visuotinio susirinkimo metu išrinkti nariai. Ji tvarko einamuosius reikalus, atstovauja bendruomenės interesams, organizuoja bendruomenės šventes. Daugiau informacijos apie bendruomenės valdybos tikslus bei uždavinius galite rasti Šveicarijos lietuvių bendruomenės statute: <http://lietuviai.ch/sveicarijos-lietuviu-bendruomenes-statutas/>

Laukiame aktyvaus Jūsų dalyvavimo! Šveicarijos lietuvių bendruomenės valdyba

ir principingą kelią, juolab, kad mus sieja bendra istorinė ir gyvenimo patirtis.

Tačiau kiekviena šalis pati mato ir apsprendžia savo poziciją kitos valstybės atžvilgiu. Neseniai buvau susitikusi su Ukrainos laikinuoju reikalų patikėtiniu Šveicarijoje. Jis džiaugėsi, kad Šveicarija ženkliai padeda jo šaliai. Per pastaruosius trejus metus Šveicarija Ukrainai skyrė 100 milijonų Šveicarijos frankų: taip finansuojami šalies decentralizacijos, savivaldybių veiklos tobulinimo, sveikatos apsaugos gerinimo, energetikos projektai. Svarią vietą naujoje strategijoje užima humanitarinė pagalba. Esu tikra, kad tai svarus Šveicarijos indėlis, padedantis stabilizuoti šalį.

Be humanitarinės ir kitokios paramos norėčiau paminėti dar vieną aspektą. Labai svarbu pasimokyti iš Šveicarijos, kaip reikia išvengti konfrontacijos ir suvokti, kad tik dialogas mūsų laikais gali padėti išsaugoti taiką. Kad suprastume vieni kitus, privalome kalbėtis ir ieškoti kompromiso. Tai nėra lengva, bet kartais, norint pasiekti tikslą, privalu užmiršti savo ambicijas. To linkiu ir Lietuvai, ir Ukrainai.

Šveicarijos lietuvių bendruomenė savo mastais nė iš tolo neprilygsta esančioms Didžiojoje Britanijoje ar Norvegijoje, tačiau taip pat yra nevienalytė ir priklauso skirtingoms migracijos bangoms. Kiek Jums svarbus bendradarbiavimas su vietine lietuvių bendruomene? Kokie ambasados ir bendruomenės bendradarbiavimo būdai galėtų atnešti didžiausią abipusę naudą?

Kaip jau minėjau, čia, Šveicarijoje, turime bendrą tikslą – garsinti Lietuvą. Todėl ir bendradarbiavimas su bendruomene yra labai svarbus. O būdai gali būti patys įvairiausi. Viskas priklauso nuo žmonių, tarpusavio santykių ir esamų galimybių. Svarbu, kad mūsų bendra veikla neapsiribotų vien atskirais renginiais, maloniais susitikimais. Visuomet, kur bedirbčiau, bendruomenę mačiau ir matau kaip Ambasados pagalbininkę, ypatingai jeigu reikia palaikyti į bėdą patekusius mūsų

Diplomatė Valentina Zeitler - naujoji ambasadorė Berne. Asmeninio archyvo nuotrauka.

tautiečius, net kartais ir pasiklydusius sudėtinguose gyvenimo labirintuose. Būtent mūsų visų humanizmas ir kartais nematomas, bet labai reikalingas darbas parodo šalies, kuriai atstovaujame, ir jos piliečių, nepriklausomai nuo to, kur atvedė likimas, brandą.

Prieš šį interviu įvedus į internetinę paiešką Jūsų vardą ir pavardę daugiausia rezultatų gavau ne apie Jūsų diplomatinę veiklą, bet apie istorinius romanus, kurių autore esate Jūs pati. Ar noras rašyti kilo jau tada, kai studijavote istoriją Maskvoje? Juk tuo laikotarpiu tikriausiai Jus mokė visiškai kitokios istorijos...

Gal tai ir paskatino giliau pasidomėti savo šalies istorija, neatsitiktinai visi keturi mano romanai susiję su viduramžių Lietuva. O rašyti pradėjau gerokai vėliau, jau dirbdama diplomatinį darbą, po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo.

„Karalienė Bona“, „Užmirštos nuodėmės“, „Maištininkas“, „Didysis kunigaikštis Švitrigaila. Nepaklusnus vasalas ar avantiūristas?“. Ką Jūsų knygose gali rasti skaitytojas: vien istorinių faktų interpretacijas ar ir Jūsų vaizduotėje gimusius siužeto

vingius?

Visų čia išvardintų knygų tikslas – pažvelgti į pagrindinius veikėjus kitomis nei įprasta akimis, skatinti skaitytoją susimąstyti, kodėl vieni istorijoje buvo užmiršti, kiti – paniekinti, tretiems užkljuotos stereotipinės nuodotyjų, išdavikų, nevykėlių ar dar kitokios etiketės. Niekada nesistengiu savo romanų herojų nei pateisinti, nei pasmerkti, palieku tai skaitytojų teismui. Knyga, mano supratimu, įdomi tada, kai, ją perskaičius, galima pamąstyti ir patiems padaryti išvadas. *Istorinis romanas* negali nesiremti faktais, tačiau tai ne monografija ar mokslinis darbas, todėl užtenka vietos ir interpretacijai, ir fantazijai. Kiekvienoje knygoje šalia gyvenusių yra ir išgalvotų asmenybių. Tai suteikia autoriui daugiau laisvės. Džiaugiuosi, kai skaitytojai sako, kad ir mano fantazijoje gimę herojai aprašyti įtikinamai ir neiškrenta iš konteksto.

Galbūt po dienos darbų jau kuriate naujojo romano siužetą?

Aišku, galvoje sukasi daugybė minčių ir naujų projektų. Bet kol kas nenorėčiau apie juos kalbėti. Dar per anksti. Be to, reikia pasilikti ir šiek tiek intrigos. Kitaip kitame interviu neturėsime apie ką šnekėti.

Gyvenant svečioje šalyje vis tiek anksčiau ar vėliau imi kažko pasiilgti. Vieniems tai – silkė su karštom bulvėm ar cepelinai, antriems – rudeninis grybavimo sezonas, tretiems – smėlėtas Baltijos pajūris. Ko jau spėjote pasiilgti Jūs?

Labiausiai pasiilgstu draugų, savo jaukių namų ir... Užsienio reikalų ministerijos šurmulio, kartu dirbusių kolegų. Visuomet, pradėdama darbą kitoje vietoje, pasigendu buvusių bendradarbių, nes likimas iki šiolei suvedė su nuostabiais ir neužmirštamais žmonėmis, asmenybėmis iš didžiosios raidės... Tačiau esu tikra, kad ir Šveicarijoje sutiksiu ne vieną įdomų bendrakeleivį ir tai padės mažiau pasiilgti namų.

Kalbėjosi Erika Kancerevyčienė

Išpūdžiai iš Pasaulio lietuvių bendruomenės XV Seimo Vilniuje

VILMA
KINČIŪTĖ
KERN

Pasaulio lietuvių bendruomenės XV Seimas prasidėjo iškilmingu atidarymu Valdovų rūmuose. Iš 33 šalių susirinkusius lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų atstovus jaudinančia kalba pasveikino prezidentas Valdas Adamkus.

Pirmąjį PLB XV Seimo suvažiavimo rytą, Nepriklausomybės aikštėje prie Seimo rūmų buvo iškilmingai pakelta PLB vėliava. Pirmasis posėdis prasidėjo LR Seimo Pirmininkės L. Grauzinienės, finansų ministro R. Šadžiaus, užsienio reikalų viceministro M. Bekešiaus sveikinimo kalbomis. Buvo perskaitytas ir prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimo laiškas. Po sveikinimų ir palinkėjimų kibome į darbus. Nelabai sekėsi mums juos pradėti. Reglamento patvirtinimas ir PLB Konstitucijos keitimas sukėlė daug diskusijų, nesusiklausymų, nesusipratimų, praradome brangaus laiko.

Po pietų pasisakė Pasaulio lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkas S. Černiauskas. Išklausėme PLB Kontrolės komisijos ir PLB Konfliktų sprendimo komiteto veiklos pranešimus. Po trumpos pertraukėlės seimo delegatai buvo pakviesti į parodos „Lietuviškoji leidyba Vakarų Europoje 1944 - 1952“, kurią rengė Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituhanikos skyrius, atidarymą. Posėdį baigėme klausydami URM Užsienio lietuvių departamento direktorės Gintės Damušytės pranešimo. Taip pat buvo pristatyta Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos bei Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos veikla.

Antroji PLB Seimo posėdžių diena buvo daug produktyvesnė, matyt, neblogai „apsišlifavome“ per pirmosios dienos nesklandumus.

ŠMM Užsienio lietuvių skyriaus vedėjos V. Rinkevičienės pranešimu apie lituanistinį švietimą užsienio šalyse pradėjome antrąjį posėdį. PLB Švietimo, PLB Kultūros reikalų ir PLB Finansų komisijos pristatė savo veiklą. Ilgai diskutavome ir apie žurnalo „Pasaulio lietuvis“ būtinybę bei jo išlaikymą. Apie PLB archyvo darbo grupės veiklą pranešimą skaitė PLB archyvo darbo grupės narys dr. Ramūnas Kondratas, Lietuvos vyriausiasis archyvaras dr. Ramojus Kraujelis, Lietuvos vyr. archyvaro tarnybos vyr. spec. Darius Bujokas. Popietinė dalis buvo skirta pranešimams ir diskusijoms tema „Pasaulio lietuvių bendruomenės ateitis – „Kokiu keliu?“. PLB struktūra ir veikla. Ryšiai su Lietuva“. Šiai diskusijai buvo skirtos trys valandos, bet mums jų vos užteko - buvo daug norinčių pasisakyti, pritarti, prieštarauti, diskutuoti.

Trečiosios PLB Seimo dienos posėdį pradėjo PLB Sielovados reikalų komisijos pirmininkas prelatas Edmundas Putrimas pranešimu apie prekybą žmonėmis. Toliau šia tema pasisakė LR Vidaus reikalų ministerijos kancleris A. Stončaitis, Lietuvos policijos generalinio komisaro vyr. patarėjas A. Šakočius ir Lietuvos policijos vyr. kapelionas kunigas A. Toliatas.

Ir pagaliau atėjo pati įdomiausia dalis – rinkimai į PLB valdybą ateinantiems trims metams. Į aštuonias pareigybes kandidatavo septyniolika kandidatų (rinkimų metu vienas kandidatas atsiėmė savo kandidatūrą). Buvo labai įdomu klausyti jų prisistatymų. Iš jų kalbų, po to ir diskusijų, buvo galima lengvai atspėti, iš kokios jie šalies, kokios kartos, koks kandidatavimo tikslas (noras rimtai dirbti ar tik dėl garbės būti PLB valdyboje).

Po nedidelės rinkiminės kampanijos ir aistringų diskusijų išrinkome naująją PLB valdybą: Pirmininkė Dalia Henke (Vokietija), Kultūros reikalų komisijos pirmininkė Jūratė Caspersen (Šveicarija), Finansų reikalų ir lėšų telkimo komisijos pirmininkė Eglė Garrick (Australija), PLB plėtros reikalų komisijos pirmininkas Gediminas Karoblis (Norvegija), Ekonominė reikalų komisijos pirmininkė Angelė Kavak (JAV), Viešųjų ryšių komisijos pirmininkė Dalia Shilas (JAV), Švietimo reikalų komisijos pirmininkas Arūnas Teišerskis (Airija), Spec. projektų, teisinių ir organizacinių reikalų komisijos pirmininkas Rolandas Žalnierius (Latvija).

Kol vyko balsų skaičiavimas, priėmėme 13 iš 15 siūlytų rezoliucijų. Pasaulio lietuvių bendruomenės XV Seimas buvo užbaigtas nuostabiu „Pasaulio lietuvių vienybės diena“ skirtu koncertu Nacionaliniame dramos teatre.

Dalyvavimas tokia pasaulio lietuvių suvažiavime atveria akis faktui, kiek daug yra pasaulyje išsibarsčiusių lietuvių, gyvenančių tokia pat meile savo tėvynei Lietuvai, šalia savo darbų, karjerų, šeimų, randančių laiko kultūrinei ir visuomeninei tautiečių būrimo veiklai, lituanistinių mokyklėlių išlaikymui, kalbos ir tradicijų puoselėjimui. Ir ta veikla nėra pakitusi nuo PLB susikūrimo pradžios, nuolat rūpinamasi mūsų tautos išlikimu, diasporos „neišstipimu“ šiandieniniame globaliame pasaulyje.

Mieli Šveicarijos lietuvių bendruomenės nariai, miela ŠLB valdyba, ačiū jums už pasitikėjimą, už patirtį ir už neužmirštamą akimirką PLB Seime.

Šveicarijos lietuvių bendruomenės įsteigimo 65-mečio šventė

*JŪRATĖ
CASPERSEN*

2015 m. rugsėjo 12 d. Šveicarijos lietuvių bendruomenės nariai ir svečiai rinkosi Badene į galeriją „Anixis“ į ŠLB 65-mečio šventę „Šveicarijos lietuvių bendruomenė vakar ir šiandien“. Tai graži bendruomenės sukaktis, kurią paminint buvo siekiama prisiminti ir atiduoti pagarbą jos kūrėjams bei saugotojams ir pristatyti mūsų šiandieninę bendruomenę: kuriančią, garsinančią Lietuvą Šveicarijoje ir bendruomenės gyvastį palaikančią tautiečius.

Šventėje dalyvavo ilgamečiai ŠLB draugai - ProBaltikum įkūrėjas ir sekretorius p. Hans Graf, kuris jau daugiau nei du dešimtmečius nepraleidžia nei vieno mūsų bendruomenės renginio, Lietuvos Respublikos Garbės konsulas Ciuricho ir Cugo kantonuose dr. Graziano Pedroja, Lietuvos Respublikos ambasados Berne diplomatai ir darbuotojai, buvęs ambasadorius Šveicarijos Konfederacijoje dr. Jonas Rudalevičius bei daugiau nei 100 Šveicarijos lietuvių, susirinkusių iš vokiškos, prancūziškos ir itališkos šalies dalių.

Šventėje norėta susieti ŠLB praeitį su dabartimi ir atskleisti šiandieninės bendruomenės charakterį. Kaip reta, Šveicarijos lietuvių bendruomenės veikla nebuvo nutrūkusi per visus 65 metus: kasmet rengiami Vasario 16-osios minėjimai, šaukiamas visuotinis narių susirinkimas, pateikiamos veiklos ataskaitos, renkama Valdyba ir Revizijos komisija, planuojami ir įgyvendinami įvairūs lietuvių palaikymo, tradicijų ir kalbos puoselėjimo bei Lietuvos garsinimo projektai.

ŠLB IŠTAKOS IR PIRMIEJI ŽINGNIAI

Visuotinai organizuotos bendruomeninės veiklos pradžia Šveicarijoje siejama su Antrojo pasaulinio karo pabaigoje šią šalį pasiekusių ir prieglobstį

radusių pabėgėlių srautu, sutelktu Yverdone „Židinyje“ 1945-1946 m. Jį panaikinus, daugelis pabėgėlių išvyko į kitus kraštus, o likusieji pradėjo burtis lietuviškai veiklai (Šveicarijos lietuvių sąjunga 1948 m.), dar prieš Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo komiteto (VLIK) pasiūlytą įdėti kurti Pasaulio lietuvių bendruomenę (PLB).

Šveicarijos lietuviai buvo arti PLB įdėjos kūrėjų, suprato siūlomo junginio, suburti po visą pasaulį pasklidusius tautiečius lietuviybės išlaikymui ir Lietuvos laisvės gynimui, reikšmę ir nedelsdami ėmėsi šio darbo Šveicarijoje.

Pirmoji PLB Apylinkė Šveicarijoje įkurta Ciuriche 1949 m. sausio 16 d., antroji – Berne 1949 m. kovo 4 d. - dar net prieš paskelbiant Lietuvii Chartiją (1949 m. birželio 14 d.). Išlikę išsamūs diplomato ir vieno iš pagrindinių ŠLB kūrėjų dr. Alberto Geručio archyvai, saugomi Vilniaus Universiteto Rankraščių skyriuje, leidžia mums peržvelgti ŠLB kūrimosi ir pirmųjų metų organizavimosi bei veiklos istoriją. ŠLB kūrimasis nebuvo lengva užduotis, čia jau veikė kitos lietuvių organizacijos, kurios koncentravosi skirtinguose Šveicarijos miestuose, bet nuoseklus ir kryptingas darbas buvo vainikuotas 1950 m. rugpjūčio 20 d. sušaukiant visuotinį Šveicarijoje gyvenančių lietuvių susirinkimą. Jame dalyvavo 23

pavardėmis užsiregistravę steigėjai.

Šio susirinkimo metu buvo išrinkta pirmoji valdyba, kurią sudarė kunigas dr. J. Navickas, E. Garbačiauskienė ir dr. A. Gerutis, nustatytas ir pradėtas rinkti ŠLB nario mokestis. Apie steigiamąjį ŠLB susirinkimą, jo nutarimus ir nario mokesčio prievolę informuoti visi šalyje gyvenantys lietuviai. 1951 m. vasario 8 d. išleistas pirmasis „Šveicarijos lietuvių žinios“ (red. dr. A. Gerutis) numeris, kuriame dar kartą paskelbtas ŠLB įsteigimas.

Per sovietmetį Šveicarijos lietuvių bendruomenėje buvo tik apie pusšimtis lietuvių, ir nors jų veikla nebuvo plati dėl resursų stokos, ji koncentravosi ties esminiais dalykais: rengė Vasario 16-osios minėjimus, dalyvavo kasmetinėje Pabėgėlių dienoje Ciuriche, vertė lietuvių pagrindžio spaudą ir platino Šveicarijoje, rėmė Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje, dalyvavo Europos lietuvių Studijų savaitės suvažiavimuose.

Dar iki 2014 metų rudens savo gretose turėjome ŠLB kūrėjus: dr. Jurgį Steponavičių, Narcizą Prielaidą, dr. Joaną Pečiulionytę, dr. Alfonsą Kušlį. Labai norėjome, kad ŠLB Jubiliejinėje šventėje dalyvautų mus ir šiandien globojantys ir remiantys bendruomenės senjorai – Angelė Gegeckienė, Aldona Statkutė, dr. Jurgis Chaleckas. Deja, jų amžius ir sveikata šito nebeleido. Vyriausijai

ŠLB pirmininkė Jūratė Caspersen sveikina susirinkusiuosius su 65-uoju bendruomenės jubiliejumi.

ŠLB kartai šventėje atstovavo dr. Algimantas Gegeckas, kuris gimė 1945 m., mažiau nei mėnuo po to, kai šeima kirto Šveicarijos sieną. Dr. A. Gegeckas labai vaizdžiai pasidalijo prisiminimais apie sovietmečiu vykdomą lietuvių palaikymo ir kovos už Lietuvos laisvę veiklą, paminėjo aktyviai prisidėjusius ir jau seniai Amžinybės iškeliavusius aktyvius bendruomenės narius – dr. P. Radvilą, I. Augevičiūtę Kąstli, dr. Vaclovą Dargužą, kun. Joną Juraitį ir kitus.

ŠLB TREČIABANGIŲ ERA

Pirmieji trečiabangiai Šveicarijoje atsirado dar prieš Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą. Jų gretose buvo grupelė gydytojų, kurių tarpe ir prof. dr. Juozas Kurmanavičius. Jo atsiminimuose – nuotaikingos istorijos iš kelionių Lietuva – Šveicarija su lagaminais pilnais duonos ir dešrų išgyvenimui. Nežiūrint to, šalia įtempto profesinio darbo, įsikūrimo sunkumų, dr. J. Kurmanavičius ir jo žmona Aida nuo pat pirmos dienos įsijungė į tuomet dar antrabangių vadovaujamą Šveicarijos lietuvių bendruomenę, abu darbavosi jos valdyboje.

Po 1990-ųjų lietuvių skaičius Šveicarijoje palengva augo. Šiandien šioje šalyje gyvena apie 1500 tautiečių ir tik 10 % yra aktyviais ŠLB nariais. Tai šios mažos dalies tautiečių dėka Šveicarijoje yra rengiamos Vasario 16-osios, Joninių ir Advento šventės, leidžiamos „Šveicarijos lietuvių žinios“, palaikoma lituanistinių darželių – mokyklėlių veikla, organizuojami kultūriniai ir literatūriniai renginiai, Lietuvos istorinio ir kultūrinio paveldo Šveicarijoje suradimo ir įamžinimo projektai bei tiesioginė idėjinė, moralinė, finansinė pagalba Lietuvai.

Šveicarijos lietuvių bendruomenės gyvavimo sėkmės paslaptį atskleidžia tai, kad mums pasisekė po jos skėčiu suburti aktyviausius skirtingų kartų

„Buvo labai džiugu matyti daug talentingų lietuvių, ypač visai jaunų. Jautėsi, jog nuveikta daug tam, kad įvyktų toks gražus renginys. Norime padėkoti ir organizatoriams, ir menininkams. Vaišių stalas buvo nuostabus.“

David

Dr. Algimantas Gegeckas

Prof. dr. Juozas Kurmanavičius

Jaunoji pianistė Saulė Damčikaitė

Dr. Eglės Kačutės sveikinimo laišką skaito Laima Tikuišienė

Garbės konsulas dr. Graziano Pedroja ir žavią vertėją Sonata Nevulienę.

Įvaldžiusios Alpių ragų pūtimą - Vida Hurst ir jos kolegė šveicarė Eliane Baeriswyl

„Smagu buvo dalyvauti bendruomenės šventėje: man tai buvo tiek naujovė, tiek susipažinimas su bendruomenės veikla ir joje dalyvaujančiais žmonėmis. Renginys buvo pamalonintas lietuvių kilmės menininkų darbais ir muzikantų pasirodymais“.

Aurelijus

tautiečius. ŠLB vadovavimą perėmus trečiabangiems, mūsų senjorai išliko tvirta, aktyvi, remiančia ir idėjiškai palaikančia atrama. Bendruomeninės veiklos tradicijų išlaikymas ir puoselėjimas suteikė mums antrabangių pasitikėjimą. Kitas ŠLB sėkmingo gyvavimo principas – tai veiklos skatinimas visuose Šveicarijos geografiniuose ir kalbiniuose regionuose ir siekis ją nesuskaldytą išlaikyti po bendruomenės vėliava.

Tad nenuostabu, kad jubiliejinės ŠLB šventės rengimo idėja pirmiausia rėmėsi istorine praeitimi ir asmenybių pagerbimu.

Galerijos „Anixis“ pirmoji salė buvo skirta istorinei tematikai. Bendruomenių kūrimosi priešistorė ir geografinė atspindėjo Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengtoje kilnojamojoje parodoje „Lietuviškoji leidyba Vakarų Europoje 1944-1952“, kurioje ryškia vietą užėmė ir Šveicarijoje pabėgėlių stovykloje parengti vienkartiniai apžvalginiai leidiniai. Ją parengė ir mūsų šventėje pristatė LNB Lituanikos skyriaus vedėja Jolanta Budriūnienė. Šioje salėje buvo pristatyta ir ŠLB fotografijų paroda. Istorinė ŠLB dalis pristatyta Dianos Brunner fotografijų rinkiniu, o ŠLB ateities bendruomenė – mūsų pamaina, mūsų jauniausios kartos lietuviukai Šveicarijoje – Laimos Tikuišienės nuotraukose.

Istorinėje dalyje – taip pat Šveicarijoje išleisti lietuviški vienkartiniai apžvalginiai ir periodiniai leidiniai. Tai lietuvių pabėgėlių stovykloje Yverdone išleisti trys apžvalginiai leidiniai bei visi, pradedant pirmuoju numeriu, išspausdintu 1951 m., „Šveicarijos lietuvių žinių“ numeriai (Nr. 1-26 (33)). Šalia periodikos, parengtos dar dvi nedidelės istorinės sekcijos. Viena – tai žymaus šveicaro – lietuvio, prof. dr. Juozo Ereto (Joseph Ehret) po repatriacijos

Eglė Dranevičienė su dukrele Rūta

Gūgi ir Wastl šeimos

A. Dranevičius ir D. Krasauskas

Lina Malinauskaitė

Saulius ir Laura Damčikai

Juozas ir Aida Kurmanavičiai, apglėbę Juliją Daugėlaitę

„Renginys buvo puikus. Tobula organizacija - pagalbota net apie mažiausias detales. Ir paroda, ir koncertas, ir aperatyvas - viskas buvo pačiame aukščiausiam lygyje. Ypač man patiko jaunieji talentai - muzikantai, dainininkė ir pianistė, kuri pradėjo koncertą. Linkiu kuo daugiau panašių renginių! Didelis ačiū už nuostabų renginį ir kartu praleistą laiką! Likau pakerėta lietuvių kultūra!“
Viktorija

išleistos brošiūrėlės lietuvių ir vokiečių kalba, garsinančios Lietuvą, lietuvių kalbą ir ginančios Baltijos šalių laisvę, kita – senosios Lietuvos žemėlapis ir išskirtinė tremčių, laisvės kovų bei rezistencijos knygų biblioteka, atitekusi ŠLB po šviesios atminties dr. Joanos Pečiulionytės mirties 2015 m. pavasarį. Šią salę papildė trys sovietmečio laikotarpio vienintelės lietuvių tapytojos Šveicarijoje Juzės Katiliūtės paveiksai.

Centrinėje galerijos „Anixis“ salėje - šiandieninių ŠLB menininkių Augenijos Thormann, Vilmos Matulionytės, Ramutės Balnienės ir Jolantos Mälzer tapybos darbai.

Trečiojoje salėje – fotografijų paroda „Mano Šveicarija“. Joje savo darbus eksponavo Diana Brunner, Ilona Katkienė, dr. Lijana Tagmann ir Eglė Dranevičienė. Kokia skirtinga Šveicarijos, tapusios antrasiais namais, esmė kiekvienos fotografės nuotraukose! Vienai - tai vaikai, kitai - tradicinės šventės, trečiai - gamta, ketvirtai - supanti aplinka.

ELEGANTIŠKAS KONCERTAS IR LIETUVIŠKOS VAIŠĖS

Be tapytojų ir fotografų šioje šventėje norėjome pristatyti ir įvairiuose Šveicarijos koncertiniuose renginiuose dalyvaujančias ir dažnai lietuvišką muziką bei kompozitorius garsinančias muzikes ir solistes. Neringa Balnytė pasikvietė savo *Duo Elegiaco* kolegę Mileną Rebsamen ir šventės koncerto metu atliko du lietuvių ir šveicarų kompozitorių kūrinius fortepijonui ir smuikui. Julija Daugėlaitė pagrojo M. K. Čiurlionio ir Balio Dvariono kūrinius, solistė Vega Maščinskaitė – atliko pora solinių nuotaikingų dainų. Koncertinę dalį labai atsakingai ir gerai

Fotografės Diana Brunner ir Ilona Katkienė

Laima ir Sigita Godeliai su Rita Žiedaite

Menininkės Vilma Matulionytė, Augenija Thormann ir Jolanta Mälzer

Galerijos savininkė Hanni Malcotsis-Ursprung su dr. Algimantu Gegecku

Atvyko iš toliau - Beniulių ir Feldhausen šeimos

Vaišių stalo apsuptis

pasiruošusios kūrinius papildė dvi jaunos pianistės - dešimtmetė Saulė Damčikaitė ir dvylikametė Noja Šivickaitė.

Koncertinę dalį užbaigė gaudžiantys Alpių ragai, kuriais grojo ši instrumentą pamilusi ŠLB narė Vida Hurst ir jos kolegė šveicarė Eliane Baeriswyl.

ŠLB šventės Šveicarijoje jau nebeįsivaizduojamos be lietuviškų vaišių. Įvairios mišrainės, silkė, juoda lietuviška

duona, šakotis - visad puikuojausi ant mūsų bendruomenės vaišių stalo, nors Šveicarijoje neturime net mažiausios lietuviškų produktų parduotuvės. Ne kitaip buvo ir per ŠLB 65-mečio šventę. Už tai širdingai dėkojame Sauliui Damčikui ir vaišių bufeto rengėjai Vilmai Kinčiūtei Kern.

Tol, kol savo gretose turėsime tokius narius, kurie rengė ir dalyvavo ŠLB 65-mečio šventėje, tol, be abejonės,

galėsime sakyti, kad Šveicarijos lietuvių bendruomenė gyvuos ir ir toliau palaikys lietuviybę šioje šalyje. Tiesiog privalome tęsti mums PLB ir ŠLB kūrėjų duotą užduotį - visur ir visada išlikti lietuviais bei visais galimais būdais ir priemonėmis padėti Lietuvai.

BUVOME, ESAME, BŪSIME.

Dianos Brunner (spalvotos) ir Laimos Tikuišienės (juodai baltos) nuotraukos.

Lietuvių kultūros diena „Lietuviai Leysin'e“, skirta Ramūno Bytauto ir Antano Samuolio atminimui

JŪRATĖ
CASPERSEN

2015 m. birželio 28 d. Šveicarijos lietuvių bendruomenės nariai drauge su tautiečiais iš Lietuvos ir iš Švedijos, kalnų kaimelyje Leysin'e (pranc. tariamasi *Lezo*) surengė lietuvių kultūros dieną, skirtą filosofo Ramūno Bytauto (1886-1915) ir tapytojo Antano Samuolio (1899-1942) atminimui, jų paskutinei gyvenimo ir vilties vietai pagerbti.

Visos dienos renginio programa buvo padalinta į dvi dalis. Pirmoji – minėjimas lietuvių kalba istoriniuose „Les Aïrelles“ svečių namuose, kurie savo laiku buvo tuberkuliozės sanatorija ir kurioje gydėsi A. Samuolis. Šių namų svetainėje ant sienos kabo Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriaus narių dar 2011 m. padovanota A. Samuolio paveikslo „Moteris su geltonu rūbu“ (1933 m.) reprodukcija. Minėjime buvo prisiminta abiejų tautiečių reikšmė ir nuopelnai Lietuvai. Po minėjimo vyko į Leysin'o kapines, kur ant kapinių akmeninės sienos buvo atidengtos čia amžiams atgulusiems lietuviams skirtos atminimo lentelės.

Antroji programos dalis – lietuvių

kultūros diena vietiniams Leysin'o gyventojams, kaip dėkingumo ženklas už čia paliktus lietuviškus pėdsakus. Ši dalis vyko anglų - prancūzų kalbomis kitame istoriją menančiame pastate - *Grand Hotel*, kuriame savo laiku gyveno tuberkulioze sergančius pacientus lydintys ar lankantys šeimos nariai ir kuriame dabar yra įsikūrusi Leysin American School in Switzerland. Čia buvo apsikeista šiltais šeimininkų ir LR ambasados Berne atstovo Dariaus Nevulio sveikinimais, atidaryta menininkų iš Kauno Gintauto Vaičiaus ir Evos Pohlke tapybos bei fotografijų paroda, virš 140 susirinkusiųjų linksmo lietuvių liaudies šokių kolektyvas „Baltija“ iš Švedijos (vad. Jurga Laurenčikienė) ir lietuvių folkloro tradicinė kapela „Ratilai“ (vad. Darius Mockevičius) iš Lietuvos. Pabaigoje – visiems užteko ŠLB paruoštų lietuviškų vaišių, giros ir alaus.

Dvikalbės atminimo lentelės R. Bytautui ir A. Samuoliui Leysin'e yra pirmieji lietuvių istorinio ir kultūrinio paveldo ženklai prancūziškoje Šveicarijos dalyje. Tokios vietos palengva tampa žinomos ir lankomos mūsų tautiečių, o vietiniai gyventojai ir kitataučiai iš jų sužino apie lietuvių pėdsakus šioje šalyje.

Kas gi atviliojo Ramūną Bytą ir Antaną Samuolį į Leysin'ą?

Leysin'as – kaimelis kalnuose Vaud/Waad kantone, kuris išgarsėjo savo gamta ir išaugo XIX a. pabaigoje - XXa.

pirmoje pusėje, pritraukęs tūkstančius tuberkuliozės pacientų iš viso pasaulio.

Iki 1885 m. Leysin'e gyveno mažiau nei 400 gyventojų. Tai sudarė apie 20 šeimų, kurios išsilaikė versdamosi žemdirbyste ir gyvulininkyste. 1263 metrų virš jūros lygio aukštyje gyvenantys vietiniai gyventojai su pasauliu susisiektė pėsčiomis arba mulų traukiamais vežimais. Dar XVIII a. pabaigoje šio kaimelio žmonės pateko į vieno ekonomisto tyrimą, kuriame jis nustatė, kad Leysin'e gyvenantys žmonės pasižymi ilgaamžiškumu. Jie gyveno 8-10 metų ilgiau nei tuo metu žmonės Šveicarijos ir Europos miestuose. Buvo padaryta išvada, kad būtent tokiam aukštyje oras yra labai tyras ir palankus žmogaus sveikatai. Ši išvada buvo prisiminta, kai 1882 m. vokiečių mokslininkas Robert'as Koch'as nustatė tuberkuliozę sukeliančią bakteriją ir pagrindė, kad tai nepaveldima liga, kaip buvo ankščiau manyta ir kad geriausias šios ligos gydymas yra ramybė, poilsis bei grynas oras.

Leysin'o gydyklų era 1892-1955 m.

Šveicarų medikų draugija nutarė Leysin'e atidaryti keletą sanatorių plaučių tuberkuliozės gydymui ir 1892 m. čia pradėjo veikti keturios tokios gydyklos. Kadangi ligos plitimas buvo siejamas su socialinėmis, skurdo ir higienos sąlygomis, sirgti džiova buvo negarbinga, tad ir pirmosios gydyklos Šveicarijoje buvo vadinamos ne sanatorijomis, o

Iškilminga akimirka - Jūratė Caspersen ir Gintautas Vaičys atidengia atminimo lenteles. Dianos Brunner nuotrauka.

viešbučiais, ir jie buvo skirti turtingai klientūrai. Gydymas paprastai tęsdavosi nuo vienerių iki trejų metų ir ilgiau, tad pacientai dažnai atvykdavo su savo šeimos nariais ar palydovais, bet gyvendavo atskirai.

Pirmieji tokio gydymo bandymai davė stulbinančių rezultatų, tuo tarpu, kai tuberkuliozė, kuri dar buvo vadinama „didžiuoju baltuoju maru“ nusinešdavo vieno iš šešių žmonių gyvybes, net ir labai jaunų žmonių. Buvo nutarta steigti daugiau gydyklų dar truputį aukščiau, ir taip atskirti sergančius nuo vietinių gyventojų. 1900 m. Leysin'e, įskaitant ir pacientus, jau gyveno apie 1000 gyventojų. Tais pačiais metais buvo atidaryta dantratinio kalnų traukinio trasa Aigle-Leysin-Feydey. Feydey – tai sanatorijų centras 1400 m aukštyje. Šia trasa kursavo traukiniai specialiai įrengti tuberkuliozininkų transportavimui ir buvo vadinami „pacientų traukiniais“. Juose buvo uždarnos kupė su įrengtomis specialiomis metalinėmis spaudyklėmis. Po valandos kelionės, kuri kainuodavo 4.10 SFr. (to meto dailidės visos dienos uždarbis), sanatorijų personalas pasitikdavo ir išsiveždavo pacientus į klinikas, žiemą dažnai rogėmis.

Be plaučių tuberkuliozės Leysin'e buvo sėkmingai pradėta gydyti ir kaulų

tuberkuliozė. 1903 m. vienas žymiausių šveicarų gydytojų tada dar 29 metų dr. August Rollier atidarė pirmąją kaulų tuberkuliozės kliniką, kurioje įvedė revoliucinį *helioterapijos* arba „saulės“ terapijos gydymą.

Plaučių ir kaulų tuberkuliozė buvo gydoma skirtingai. Plaučių tuberkuliozės pacientai turėjo kvėpuoti grynu kalnų oru pavėsyje, o sergantys kaulų džiova buvo palaipsniui pratinami gulėti saulėje. Pirmieji būdavo susupami į anklodes, o antrieji užsidėję baltus bikini gulėdavo saulėje savo lovose, kurios būdavo ant ratukų išstumiamos į terasą ar balkoną. Dr. Rollier gydymo metodas netruko pagarsėti visame pasaulyje. Mažas kaimelis pradėjo pritraukti pačius turtingiausius ir elitinius pacientus (paminėtina, kad čia gydėsi ir Indira Ghandi). Per gan trumpą laiką dr. Rollier ėmė vadovauti net 36 sanatorijoms. Tuberkuliozės gydymo metodika buvo plečiama ir tobulinama; įvestas „tylos gydymas“. Nuo 14.00 iki 16.00 valandos visame kaimelyje buvo laikomasi tylos režimo. Sanatorijose pacientai turėjo miegoti, vaikams nebuvo leidžiama žaisti, o kaimelyje bet koks triukšmingas darbas buvo sustabdomas. Buvo kalbama, jog net arkliams buvo užmaunamos „šlepetės“, kad kanopos nebarškėtų, kai vežimas važiuodavo akmeniniu grindiniu. Šį

gydytojų priskirtą režimą prižiūrėdavo gatvėse patruliuojantys policininkai. Didžiajai daugumai pacientų būdavo priskirtas iki šešių mėnesių trukmės lovos režimas, o sėkmingai gyjantiems buvo leidžiama kelias valandas per dieną vaikščioti po miškus ir apylinkes. Per 1892 - 1915 m. laikotarpį Leysin'e išdygo apie 200 pastatų, daugiausia sanatorijų su terasomis į pietų pusę, buvo nutiesti traukinio bėgiai iki *Grand Hotel*, kur gyveno daug pacientų šeimos narių.

Per Pirmąją pasaulinę karą privačių klientų sumažėjo ir kaimelio plėtimasis sulėtėjo. Tuo tarpu Tarptautinis Raudonasis Kryžius pradėjo į Leysin'ą gabenti tuberkulioze sergančius kareivius, kurių daugeliui bet kokia pagalba jau buvo pavėluota. Taip per labai trumpą laiką atsirado daug kapaviečių „Les Larrets“ kapinėse.

Tarpukariu Leysin'o gydymo pramonė atsigavo ir apie 1930 m. išgyveno „aukso amžių“. Leysin'as tapo ištisa gydykla. Tuo metu kaimelyje gyveno beveik 6000 žmonių, iš kurių 3000 buvo tuberkuliozės pacientai, 300 medicinos seserų ir apie 50 gydytojų, veikė daugiau nei 70 sanatorijų ir klinikų. Atsirado ir ne tik turtingiems pacientams prieinamų gydyklų. 1930 - 1940 m. Leysin'as šalia Davoso, Montanos ir Arosos buvo vienu

didžiausiu tuberkuliozės gydymo centrų Šveicarijoje.

Antrojo pasaulinio karo metais laisvas judėjimas ir sienų kirtimas Europoje net ligoniams buvo problematiškas. Leysin'o sanatorijos vėl ištuštėjo. Ir vėl Tarptautinis Raudonasis Kryžius pradėjo ten siųsti šimtus tuberkulioze sergančių kalinių iš Vokietijos lagerių, kalėjimų bei internuotų stovyklų. Leysin'o kapinėse vėl iškilo šimtai kryžių ir kitokių paminklų.

1948 - 1955 m. prasidėjus masinei penicilino gamybai, sukūrus antibiotikus, tuberkuliozės gydymas pasikeitė kardinaliai. Ilga gryo oro ir saulės terapija tapo nebereikalinga. Leysin'as, kaip ir kiti Šveicarijos tuberkuliozės sanatorių centrai, nebeteko savo reikšmės. Nuo 1954 m. prasidėjo laipsniškas jų uždarinėjimas.

Kaip čia sekėsi gydytis R. Bytautui ir A. Samuoliui?

Ramūnas Bytautas susirgo kaulų tuberkulioze, būdamas 27-rių. Liga greit progresavo. Iš pradžių jis gydėsi Druskininkuose, po to išvyko į Italiją, o iš ten - 1914 m. balandžio mėnesį atvyko į Leysin'ą. Jį čia atlydėjo jo sužadėtinė Marija Kuraitytė (vėliau ištekėjusi už garsaus dailininko Adomo Varno). M. Kuraitytė turėjo medicinos diplomą, todėl galėjo pati dirbdama gailestingąją seselę savo alga mokėti už R. Bytauto gydymą ir pati jį slaugė. Deja, ligos

Didžiule rožių puokšte Jūratė Caspersen ir Darius Nevulis dėkoja kultūros istorikei Véronique Bernard už prielankumą ir palaikymą šiame projekte. D. Brunner nuotr.

ūmėjimo sustabdyti nebebuvo įmanoma. Ramūnas Bytautas mirė 1915 m. birželio 22 d. nesulaukęs net 29-ių ir buvo palaidotas kaimelio kapinėse.

Antanas Samuolis nors ir labai novatoriškas tapyboje, nesulaukė pripažinimo savo gyvenimo metu. Jį supo skurdi aplinka ir sunkios gyvenimo sąlygos. Netrukus jį užklupo ir plaučių tuberkuliozė. Gydėsi Varėnoje. Sveikatai pablogėjus ir Lietuvos dailininkų sąjungai tarpininkaujant, A. Samuolis 1939 m. pavasarį išvyko gydytis į Leysin'ą. Iš pradžių gydėsi „Les Airelles“ sanatorijoje, o po 1940 m. birželio įvykių Lietuvoje, nutrūko nedarbingumo pašalpa, atėdavusi iš tėvynės kaip mokestis už gydymą sanatorijoje, tad

jis buvo perkeltas į kitą - „Vermont“ - sanatoriją, į kambarį be balkono, kurio jam labai trūko. Čia A. Samuolis gyveno skolon, nuolat prašinėjo artimųjų ir Dailininkų sąjungos kaip nors pagelbėti apmokėti skolas. Bet jau nuo 1942 m. pradžios iš lovos nebekilo. Vasario 9 d. baigėsi jo vargas ir vienišas gyvenimas, o vasario 12-ąją jis buvo palaidotas Leysin'o kaimelio kapinėse.

Abiejų čia amžiams likusių Lietuvos šviesuolių gyvenimo istorijos ištis liūdnos, ne tik savo baigtimi svetimoje žemėje, bet ir tuo, kad jiems neteko gydytis turtingųjų sanatorijose. O gal tas skirtumas būtų padaręs stebuklą? Juk neretam tuberkuliozininkui Leysin'o sanatorių gydymas padėjo ir jie sugrįžo namo. O ir jų kūnai gal būtų buvę parvežti Lietuvon, jei pirmasis nebūtų iškeliavęs Amžinybėn Pirmojo pasaulinio karo, o antrasis - Antrojo pasaulinio karo metu?

Kodėl neberandame R. Bytauto ir A. Samuolio kapų Leysin'o kapinėse?

Po masinio gydyklų uždarymo, Leysin'as turėjo pradėti naują, kalnų sporto ir turizmo kurorto gyvenimą. Buvo bandoma pakeisti kaimelio įvaizdį, siekiama „atsikratyti“ praeities stigmą. Sanatorijos paverstos viešbučiais, kai kurių net pavadinimai pakeisti. Pacientų bylos ir gydyklų dokumentai išvežti iš kaimelio į Raudonojo Kryžiaus archyvus, kapinės nuolat „išvalomos“.

Tvarka, liečianti kapus, Šveicarijoje yra tokia, kad, taupant žemę, kapai yra naikinami po 25-30 metų, ypač jei jų

Nuotaikingi „Baltijos“ šokiai. Dianos Brunner nuotrauka.

Svečių namai „Les Airelles“ ir vaizdas iš balkono. Dianos Brunner nuotr.

niekas neprižiūri arba šeimos atsisako mokėti. Antkapiai yra nukeliami, šeimoms grąžinamos likusios urnos su pelenais, o karstų vietos dar keletą metų lieka nenaudojamos. Šveicarų požiūris į laidojimą yra labai pragmatiškas; žemės yra mažai ir ji brangi, todėl turi tarnauti gyviesiems. Tad dabar neretai senjorai savo testamentuose išreiškia norą, kad jų pelenai būtų laidojami bendruose kapuose (nepaliekant nei vardo, nei gimimo-mirties metų) arba išbarstomi kalnuose, ežeruose ar laimingas akimirkas menančiose vietose.

Atrodytų, kad kitų tautybių kapams, kurie atsirado tokiose vietose kaip Leysin'as, turėtų galioti kitos taisyklės. Tuo neabejoja ir vienas vokiečių Medicinos istorijos profesorius, kuris XX a. 6-ajame dešimtmetyje dažnai svečiuodavosi pas savo vyresniąją seserį, dirbančią vienos klinikos bibliotekininke. Jie dažnai aplankydavo kapines, kurios, jo žodžiais tarant, buvo unikalios visoje Europoje. Jose buvo antkapių iš visų kontinentų, su įvairių pasaulio kalbų įrašais, juos puošė mirusiųjų, kurių dauguma buvo jauni žmonės, nuotraukų ovalai. Savo profesinio žingeidumo vedamas, jis darė nuotraukas ir rodė studentams paskaitose. Ir kokį nusivylimą jis patyrė, kai po 30 metų atvyko į Leysin'ą ir aplankęs kapines ten beveik nieko panašaus neberado! 2013 m. profesorius pilnu apmaudo ir širdgėlos laišku kreipėsi į Leysin'o savivaldybę prašydamas, kad likusieji antkapiai iš *helioterapijos* laikotarpio būtų išsaugoti. Anot jo, Leysin'o kapinės buvusios kaimelio „charizmos knyga“, „aukščiausios klasės

kultūros ir meno istorijos monumentas“. Profesorius tiesiog apkaltino Leysin'o savivaldybę „lengvabūdišku santykiu su tradicija“ ir laiško gale pareiškė, kad kapinių išvalymas - tai „neabejotinas Leysin'o patrauklumo praradimas“. Kadangi šio profesoriaus laiškas siejosi ir su mūsų pirmą kartą atmestu prašymu leisti pagerbti R. Bytautą ir A. Samuolį (2012 m.), tad mums buvo be galo įdomu sužinoti, kokio atsakymo iš Leysin'o savivaldybės sulaukė profesorius. O jis buvo trumpas ir oficialus. Pradžioje pasidžiaugta, kad profesoriui rūpi kultūros palikimas, o po to paaiškino, kad antkapiai yra šeimų, o ne savivaldybės nuosavybė ir savivaldybė į juos teisės neturi.

Bandymas surasti R. Bytauto, iškelia-vusio Amžinybėn prieš lygiai 100 metų, ir A. Samuolio, mirusio prieš 73 metus, kapus buvo tikra utopija ir šito mes nesiekėme. Iš pradžių, pasitarę su Lietuvos menininkais ir skulptoriais, norėjome pastatyti meninę vertę turintį suolelį su dviem atminimo lentelėmis ant jo, bet tai šveicarams atrodė per daug. Pasibaigus planuotai kapinių

renovacijai (2013-2014 m.) ir pasitelkus vietinės kultūros istorikės Véronique Bernard prielankumą mūsų sumanymui, pakartotinai kreipėmės į Leysin'o savivaldybę. Prašėme leidimo tik dviem atminimo lentelėms ant išorinės akmeninės kapinių sienos. Ir šįkart mums likimas buvo palankesnis. Buvo leista pakabinti dvi, ne didesnes nei A4 formato popieriaus lapas, prie akmenų sienos derančias atminimo lenteles.

Savivaldybės valdininkus galima suprasti: o kas, jei jie tokiu leidimu atidarys Pandoros skrynią ir jau kitais metais atkeliaus dar 10 prašymų leisti atidengti atminimo lenteles? Ir tai tikėtina, nes Leysin'o kultūros istorikė V. Bernard kasmet sutinka žmonių iš įvairių kraštų, atvykusių praeiti artimųjų takais. Net ir iš Lietuvos. Taip sužinojome apie lietuvio Stasio Tomonio (1915-1992) gydymąsi Leysin'e 1927 - 1929 m. Tada dvylikametis berniukas lydimas auklės atvyko į dr. Rollier kliniką „La Rose des Alpes“. S. Tomonio atsiminimų knygoje „Gyvenimo vingiais“ (Vilnius 2005 m.) vaizdžiai nušviesta vaikų kasdienybė ir patirtys gydantis Leysin'o sanatorijoje.

Atminimo lentelės A. Samuoliui ir R. Bytautui Leysin kapinaitėse. Dianos Brunner nuotr.

In Memoriam dr. Alfonsui Kušliui

JŪRATĖ
CASPERSEN

Dr. Alfonsas Kušlys Amžinybėn iškeliavo 2015 m. birželio 15 d., eidamas 94-uosius metus. Netekome ir gedime didžio mokslininko, erudito, ištikimo Lietuvos sūnaus, didelio savo Tėvynės patrioto, ilgamečio ŠLB pirmininko ir viso gyvenimo Šveicarijos lietuvių bendruomenės nario.

A. Kušlys gimė 1921 m. liepos 12 d. Voveriškių kaime Šiaulių rajone. Prieš sugrįžtant į Lietuvą sovietams, 1944 m. vasarą, per savo 23-ąjį gimtadienį, jis pasitraukė į Vakarus. Po ilgų klajonių Austrijoje ir Vokietijoje, su savo gimnazijos draugu Jurgiu Steponavičiumi 1945 m. balandžio 22 d. perėjo „žaliąją sieną“ į Šveicariją ir atsidūrė karo pabėgėlių sraute. Kai lietuvių šeimos iš Adlisvilio karantino vyko į Yverdoną kurti lietuvių pabėgėlių stovyklą „Židiny“, vyrai savanoriais išvyko į darbo stovyklas: iš pradžių į Cossonay, vėliau į Mollendruz. Ten A. Kušlys dirbo virtuvės vyriausiuoju. Rudenį sugrįžus į „Židini“, jaunimą pasiekė džiugi žinia, kad studentai Amerikos lietuvių skirtomis stipendijomis galės tęsti studijas Šveicarijos universitetuose. Taigi ir Alfonsas jau 1945-ųjų rudenį išvyko į Berno universitetą studijuoti veterinarijos mokslų. Kai pabėgėlių stovyklos buvo naikinamos, Šveicarijos valdžia primygtinai ragino pabėgėlius palikti šalį ir emigruoti į kitus, didesnius kraštus – JAV, Kanadą, Australiją, Braziliją. Jiems nebuvo leista Šveicarijoje dirbti net neapmokamo darbo. Kiek paprasčiau buvo studentams, nes jie, turintys nors ir labai mažas stipendijas, mažiau užkiuvo, nes nieko Šveicarijai nekainavo.

Ilgįjęs veterinarinės medicinos gydytojo specialybę, A. Kušlys 1951-1956 m. dirbo Berno Bakteriologijos institute, kur parengė ir apgynė disertacinį darbą apie tuberkuliozės susirgimus. 1955 m. jis vedė šveicarę Anną Margrit Jenni, šeimoje gimė du sūnūs – Thomas Algirdas ir Martinas. 1956-1986 m. A. Kušlys dirbo Šveicarijos Serumų ir

*Autorės nuotraukoje - atsisveikinimas su Alfonsu Kušliu
Konolfingen (BE) katalikų bažnyčioje.*

skiepų institute (Schwiezerisches Serum- und Impfinstitut) Berne, kur pirmasis Šveicarijoje pagamino antilimfocitinį serumą, būtiną organų transplantacijoje.

Nors ir labai darbštaus ir talentingo mokslininko A. Kušlio gyvenimas Alpių šalyje nebuvo lengvas. Nuolat kankino nežinia dėl 1941 m. iš Lietuvos į Sibirą ištremtų tėvo ir vyresniosios sesers likimų. Antros sovietų okupacijos metu tas pats ištiko ir jo mamą, brolių bei jaunesnę seserį. Alfonsas taip niekada ir nesužinojo nei jų žūties, nei kapų vietos. Jam pačiam likimas taip pat nebuvo gailestingas. Pirmasis smūgis buvo nelaukta žmonos mirtis 1976 m., palikusi Alfonsą ne tik šeimos maitintoju, bet ir vieninteliu sūnų globėju. Jaunėliui tada buvo vos 10 metų. Alfonsas buvo pavyzdingu tėvu. Vėliau ne kartą ir pats minėjo, kad jo gyvenimo pasididžiavimas – tai du užauginti ir mokslus išėję sūnūs. Kitas sunkus likimo smūgis Alfonsui buvo vyresniojo sūnaus Thomo Algirdo netektis 2002 metais, kai jis, būdamas tik 37 metų ir sėkmingai besidarbuojantis Thun'o ligoninės vyr. gydytoju, pralaimėjo kovą su vėžiu. Be tėvo liko trys jo mažamečiai vaikai. Alfonsui dar kartą ilgam užtemo saulė. Tik susitelkimas į reikšmingas gyvenimo

atsvaras padėjo jam pakelti netekties skausmą. Jis vis dažniau praleisdavo laiką savo dirbtuvėje, medituodavo drožinėdamas iš medžio skulptūras. (retas kuris mūsų bendruomenėje žinojo jį turint šį pomėgį. Tik dabar, kai Alfonso dirbtuvę atvėrė sūnus Martinas, matome, kiek autentikos, meniškumo ir subtilios išraiškos yra Alfonso išdrožtose figūrose). Didelė paguoda Alfonsui buvo tai, kad turėjo galimybę kartu su Thomu Algirdu, marčia ir jų pirmagime dukra aplankyti Lietuvą.

A. Kušliui buvo svarbu, kad sūnūs pažintų Lietuvą, gerbtų ją ir atiduotų duoklę savo senelių žemei. Ir pats tą užduotį sau nuolat kėlė. Nuo atsiradimo Šveicarijoje pradžios Alfonsas įsijungė į kovą už Lietuvos laisvę. Tremtinių ginklas buvo būrimasis į lietuvių bendruomenes, Vasario 16-osios ir tremčių metinių minėjimai, įvairios akcijos, kurios neleido laisvam pasauliui užmiršti okupantų daromą skriaudą jo tėvynei. A. Kušlys net du kartus buvo renkamas Šveicarijos lietuvių bendruomenės pirmininku 1961 - 1964 ir 1978 - 1984 metais

1987 m. Vilniaus Universiteto rektoriaus prof. Jono Kubiliaus kvietimu,

*Dr. A. Kušlys su sūnaus Martino šeima po anūkės Elenos, pavadintos tuo vardu Alfonso mamos garbei, Abitūros ceremonijos 2012 m. Nuotraukoje iš kairės: Alfonsas Kušlys, marti Lisa, anūakai Elena, Vytautas ir Thomas bei sūnus Martinas.
Dr. Martino Kušlio šeimos albumo nuotrauka.*

dr. A. Kušlys vyko į Lietuvą, kur Medicinos fakulteto profesūrai ir studentams skaitė paskaitą apie savo „vaiką“, antilimfocitinio serumo gamybą ir jo reikšmę organų transplantacijai. Šios viešnagės tęsinys buvo Alfonso sūnaus Martino, diplomuoto chemiko, dovana VU Chemijos fakultetui - brangi aparatūra, kurios vertė siekė net 100 000 Šveicarijos frankų. Visa tai, Alfonso akimis žiūrint, buvo duoklės tėvynei atidavimas.

Atkūrus nepriklausomybę, A. Kušlio pagalba Lietuvai nesibaigė. Pirmaisiais metais Šveicarijoje lankėsi net keletas oficialių lietuvių delegacijų, kurios buvo įpareigosios grąžinti Lietuvą į tarptautines organizacijas Ženevoje ir siekti, kad Šveicarijos valdžia pripažintų Lietuvos valstybę *de facto*. A. Kušlys buvo vienas pagrindinių tų delegacijų palydovų ir vertėjų. Už ilgametę ir nenuilstamą tarnystę Lietuvai 2005 m. Prezidentas Valdas Adamkus jį apdovanojo ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi. Šis garbingas mūsų valstybės apdovanojimas A. Kušliui buvo įteiktas Šveicarijos lietuvių bendruomenės Vasario 16-osios minėjimo metu Ciuriche.

Ir vėliau A. Kušlys aktyviai sekė lietuviybės veiklą Šveicarijoje, iki

paskutinės dienos išliko Šveicarijos lietuvių bendruomenės narys, remiantis ją savo solidarumo mokesčiu. Nors buvo puikios sveikatos, kelionės į Ciurichą į ŠLB Vasario 16-osios minėjimus jam buvo per tolimos. Už tai nepraleisdavo LR ambasados Berne organizuojamų renginių ir mielai juose lankydavosi, ypač Sausio 13-osios ir birželio 14 d. tremties metinių minėjimuose. Susitikus, visad būdavo puikios nuotaikos, didžiudavosi, kad gydytojas net atšventusiam 90-metį leidžia vairuoti automobilį. Net ir po to, kai reikėjo atsisakyti automobilio, Alfonsas atvykdavo į Berną traukiniu.

A. Kušlys buvo didis eruditas, apsiskaitęs, gerai pažinojo vokiečių klasikų darbus. Jis buvo labai dėmesingas savo aplinkai. Nelikdavo nepastebėta nei mažiausia detalė, nors niekad šito nesekdavo pamokymai ar kritika, tik apgailestavimas, kad kažkas ne taip, kaip turėtų būti. ŠLB archyvuose yra išlikę keletas A. Kušlio laiškų, kur tai aiškiai atsiskleidžia. Pavyzdžiui, viename (2009.12.10) jis dėkoja už atsiųstą ŠLB narių parengtą knygą „Lietuvių rašytojų takais Šveicarijoje“, pasidžiaugia gražiausiai, jo nuomone, pristatytais lietuvių rašytojais ir toliau rašo: „Nežinau, ar M. Roduner (knygos vokiško teksto vertėjas – aut. past.) pakankamai moka lietuviškai, bet Maironio žodžiuose

„vėsos dvelkimu“, pavartoti žodį „Wind“ yra brutalu. Vokiškai „vėsos dvelkimu“, galima sekti F. Schilleriu: „*Ich segle dort hin, wo kein Hauch mehr weht, wo der Markstein der Schöpfung steht*“. <... > Raštu negalima visko „apkalbėti“, gal kada bus proga ir „pasišnekėti“ (ir čia pat, kad neliktų skolingas už knygą, nors ji buvo siūsta kaip dovana, Alfonsas rašo pridedas 50 frankų). Arba kitame laiške (2011.7.7) jis padėkoja „už labai gražią dovaną, lietuvišką duoną. Duona, man buvo labai maloni dovana mano gimtadienio proga“.

Alfonsas buvo atviras ir nuoširdus žmogus, mielai kviesdavo tautiečius apsilankyti savo namuose ir geranoriškai dalindavosi prisiminimais. Tremtinio dalia ir artimųjų netektys nepadarė jo pikto, jis nieko nekaltino, niekam nepriekaištavo. Vienatvę Alfonsas užpildydavo prižiūrėdamas savo sodą ir drožinėdamas medžio figūras, o skausmo padarytas žaizdas gydėsi meile savo jaunėliui sūnui, marčioms ir anūkams. Anūakai, kurių net šešetas, vadino jį „Nelis“, greičiausiai tai galūnė nuo sutrumpinto lietuviško kreipinio „senelis“.

Iki pat paskutinės dienos, Alfonsas gyveno savarankiškai savo namuose Kehrsatz miestelyje prie Berno. Paskutinėmis savaitėmis jautėsi vis silpniau, skundėsi skausmais kojose. Penkias dienas prieš mirtį A. Kušlį ištiko insultas. Jis dar pats galėjo pranešti apie jį ištikusią nelaimę specialios pagalbos kvietimo sistemos dėka. Nors dešinė kūno pusė buvo paralyžiuota ir jis sunkiai galėjo kalbėti, iki pat paskutinės minutės suvokė aplinką ir atpažino savuosius. Bandė net linksminti nusiminusius artimuosius, kad jau sekmadienį eisias

išgerti alaus. Bet netrukus užpuolė plaučių uždegimas, kuris jį labai susilpnino ir 2015 m. birželio 15 d. dr. Alfonsas Kušlys tyliai iškeliavo Amžinybėn.

Atsisveikinimo Šv. Mišios vyko 2015 m. birželio 19 d. Konolfingen (BE) katalikų bažnyčioje, dalyvaujant nemažam būriui draugų, kaimynų, giminių ir artimųjų. Kokiam kraštui priklausė šio žmogaus širdis nekilo abejonių vos įėjus į bažnyčią. Ant laiptų geltonos - žalios - raudonos spalvų šilke įsupta susimąsčiusio ir nuščiuvusio, kad nepažadintų ant jo krūtinės miegančios anūkės Julijos, Alfonso nuotrauka, šalia žvakė, o pelenų urna įstatyta į trispalvės spalvų gėlių vainiką. Ant altoriaus - 7 mažos vazelės su mūsų tautinių spalvų roželėmis. Po didingos, pilnos meilės, pagarbos ir sielvarto sūnaus atsisveikinimo kalbos (kurią perskaitė kunigas), kiekvienas dalyvaujantis atsisveikinime, galėjo paimti uždegtą žvakelę ir padėti prie urnos, palūkuriuoti, padėkoti šiam tauriam Lietuvos sūnui už jo ištikimybę ir meilę savo kraštui, savo žmonėms, savo bendruomenei.

A. Kušlio pelenai buvo palaidoti Schorenfriedhof (Thun/ Gwatt) kapinėse su žiupsneliu gimtųjų Voveriškių žemės ir paties augintų rūtų puokštėmis. Kartu su velionio pelenų urna Šveicarijos žemėn nusileido trispalvė ir geležinio vilko skulptūra, kurią Alfonsas labai mėgo. Jis ilsisi tose pačiose kapinėse, kaip ir jo sūnus Thomas Algirdas.

Dr. Alfonso Kušlio medžio drožiniai.
Dr. M. Kušlio šeimos albumo nuotraukos.

ŠLB mobilioji biblioteka pasipildė vertingomis dr. Joanos Pečiulionytės lietuviškomis knygomis

JŪRATĖ
CASPERSEN

Jau daug metų kaupiama ŠLB mobilioji biblioteka, kurią prižiūri Ciuricho Lietuviškos knygos klubas, šiais metais pasipildė dideliu dr. Joanos Pečiulionytės, ilgametės ŠLB narės, pavasarį iškeliavusios Anapilin, sukaupų knygų rinkiniu. Tai be galo turtinga, apie 200 vienetų lietuviškų knygų biblioteka, kurią būtų galima suskirstyti į dvi plačias temas. Pirmoji – istorinė, meno ir grožinės lietuvių literatūros bei antroji - Lietuvos laisvės kovų ir Tremties kronikos leidiniai. Kiekvienoje kategorijoje beveik po 100 knygų.

Visos sukataloguotos knygos buvo pristatytos Ciuricho Lietuviškos knygos klubo parengtoje parodoje „In Memoriam dr. Joanai Pečiulionytei“ Marijos Lourdes bažnyčios pagalbinėse patalpose 2015 m. rugsėjo 18 d. Parodos dalyviai galėjo ne tik apžiūrėti ir pačiupinėti kolekcijos knygas, bet ir iškart pasiskolinti skaitymui.

Istorinės, meno ir grožinės literatūros dalyje randame Jono Aisčio, Jurgio Baltrušaičio, Jono Biliūno, Viktoro Biržiškos, Bernardo Brazdžionio, M. K. Čiurlionio, Simono Daukanto, Jono Griniaus, Broniaus Kviklio, Adomo Mickevičiaus, Maironio, Vinco Mykolaičio Putino, Antano Šapokos, Šatrijos Raganos, Prano Vaičiūčio, Motiejaus Valančiaus, J. Tumo - Vaižganto, Vidūno, Antano Vienažindžio, Antano Vienuolio, Antano Žmuidzinavičiaus ir kitų lietuvių autorių knygas ir raštus.

Lietuvos laivės kovų ir Tremties kronikos leidiniai apima Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 10 tomų, Lietuvos pagrindžio spaudos leidinius,

spausdintus JAV, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro leidinius, tremtinių atsiminimus, pasipriešinimo istoriją, buvusių partizanų atsiminimus, tarp kurių ir Juozo Daumanto - Lukšos knygos „Partizanai“ bei „Laiškai mylimosioms“.

Pastarosios temos leidiniais J. Pečiulionytė domėjosi visą gyvenimą. Jos tėvas Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės generolas Motiejus Pečiulionis 1944 metų vasarą parūpinęs pasus emigracijai žmonai Konstancijai, 18-mečiui sūnui Tomui ir 16-metui dukrai Joanai, pats pasiliko Lietuvoje ir ėmėsi burti partizanus rezistencinei kovai. NKVD susektas jis buvo karo tribunolo nuteistas dešimčiai metų lagerio ir penkeriems metams tremties. Šios nelaimės paženklinta Pečiulionių šeima, ypač sūnus ir dukra, čia, Šveicarijoje tapo aktyviais lietuvių bendruomenės nariais, kovojo įvairiais ir visais galimais būdais prieš Lietuvos okupaciją, palaikydami už Lietuvos laisvę miškuose žūstančius partizanus. Daugelis užsienyje leistų leidinių buvo prenumeruojami, siunčiami paštu, kainuodavo didelę sunkiai uždirbamų pajamų dalį.

Su J. Pečiulionyte gan artimai bendraujant paskutinius dešimt jos gyvenimo metų, žinojau, kaip labai Jonė vertino savo knygas, kiekvieną jų buvo perskaičiusi bent pora kartų, žinojo apie jų autorius, ne vieną knygą buvo gavusi iš jų pačių rankų. Nevisos atsiųstos ar padovanotos knygos gaudavo vietą Jonės bibliotekoje. Jos akimis, jos lentynos vietos nevertos knygos buvo dovanojamos toliau ar dailiai išpjovus dedikacijas, patekdavo į ŠLB naudotų knygų kioską, kurį kasmet organizuojame Vasario 16-osios minėjimo metu.

J. Pečiulionytės biblioteka vertinga ne tik dėl pačių knygų, bet ir dėl dedikacijų, kurias yra įrašę autoriai bei dovanotojai. Iš jų galima suvokti, koku plačiu pažįstamų ratu galėjo didžiulis

J. Pečiulionytė. Štai keletas iš jų: Antano Paulavičiaus knygoje „Malda už Tėvynę“ yra įrašas: „Jonei Pečiulionytei, - aš kaip ir visa Lietuva, dėkingas Jums už tokį tėvą – generolą M. Pečiulionį. Autorius, Kaunas 1992.12.27“.

Dedikacija Edmundo Simaičio eilėraščių knygelėje „Uosinis Kryžius“: „Gerb. Jonei Pečiulionytei su dėkingumu ir nuoširdžia padėka už prisiminimus apie Jūsų tėvą – generolą Motiejų P. su kuriuo teko Lukiškėse vargą vargti. 1998.07.03. Vilnius“.

Leono Vilučio atsiminimų knygoje „Likimo mozaika“ įrašyta: „Gerb. Mielai Daktarei Joanai Pečiulionytei - buvęs LLA „Tigras“ rinktinės vadas Arūnas Bitinėlis. Marijampolė 1993 m. balandžio mėn. 14d.“.

Jono Griniaus leidinėlis „Veidai ir problemos lietuvių literatūroje“, leistas Romoje 1977 m., turi įrašą: „Mielajai Panelei, dosniajai, geraširdei daktarei, gerbiamajai mano bendravardei Jonei

Pečiulionytei mano draugiškumo ženklą - autorius. Münchenas, 1978.II.16“.

O štai knygoje apie Jackų Sondeckį, Šiaulių burmistrą, VLIK'o vadovybės narį ir Lietuvos patriotą „Gyvenimas Lietuvai“ yra tokia dedikacija: „Gerbiamai p. Jonei Pečiulionytei, Jūsų tėvo studijų Petrapilyje draugo, mano tėvo atsiminimai, su geriausiais linkėjimais prisiminti mūsų susitikimų koncerte USTER 2002.I.4. Su pagarba, Saulius Sondeckis“.

Ir taip kelios dešimtys knygų. Tarp jų yra ir Šveicarijoje mums pažįstamų veikėjų dedikacijos, kaip, pavyzdžiui, didžiulis leidinys anglų kalba „LITHUANIA 700 years“ pažymėtas: „Mielai Panelei J. Pečiulionytei – redaktorius A. Gerutis. Berne, 1969.XI.18“, arba prof. Juozo Ereto brošiūrėlė vokiečių kalba „Baltisches Schicksal“, išleista Bazelyje 1970 m.: „Jūsų Joseph Ehret - Eretas su geriausiais sveikinimais Jums reiškia nuoširdžių pagarbą“.

O Jonės labiausiai mėgstamas poetas, tremtinys, Lietuvos politinis ir visuomenės veikėjas Vytautas Cinauskas su nuoširdžios pagarbos dedikacijomis buvo atsiuntęs ne tik išspausdintas eilėraščių knygeles „Ir atmintis, ir dabartis...“ bei „Tai kaip sūnau, ten Lietuvoj...“, bet ir ant popieriaus lapo surašytų neskelbtų eilėraščių.

Šis J. Pečiulionytės palikimas yra labai vertinga dovana mūsų bendruomenei. Kviečiame Šveicarijos lietuvius pasinaudoti galimybe pasiskolinti knygų iš ŠLB mobiliosios bibliotekos. Jonės Pečiulionytės biblioteka pateikta dviem atskirais katalogais bendruomenės internetinėje svetainėje lietuviai.ch. Neturint tam patalpų, knygos yra atvežamos į Ciuricho Lietuviškos knygos klubo vakarones (sekite susitikimų datas internetinėje svetainėje). Jei knygas norite gauti kitu metu, rašykite jurate@caspersen.ch.

Ilonos Katkienės nuotrauka.

Ciuricho knygų klubas sezoną užbaigė vakaru su Aldona Ruseckaite

**ILONA
KATKIENĖ**

Tą lapkričio šeštadienį beržai Ciuricho Marijos Lourdes bažnyčios alėjoje nusimetė auksinius apsiaustus, apnuogino baltus kūnus ir, mojuodami ilgomis liaunomis rankomis, šnibždėjo atsisveikinimo žodžius rudeniiui.

Tą lapkričio šeštadienį Aldona Ruseckaitė - lietuvių literatūros vaidilutė - atvežė į Šveicarijos metropolį Maironio šešėlį, Žemaitės paslaptį, Miltono Starkaus patriotizmą, marias gimtinėje nutekėjusio vandens, kaip žaibas kertančias aktualijas ir neužmirštamus posmus.

Besitraukiančio rudens nuotaiką atkartojų knygų klubo susitikimo tema numeris vienas - paskutiniai dešimt Maironio ir Žemaitės metų. Faktai, svajonės ir... neišsipildymai.

Neišsipildžiusi Maironio svajonė tapti vyskupu dėl, anot Romos dvasininkų, pernelyg lituanizuotos ir erotomaniškos poezijos. Neišmyleta paskutinė Žemaitės meilė Konstantinui Petrauskui.

Jei tai būtų kokia kita šalis, seniai apie rašytojų klasikų gyvenimus būtų išnarstyta kiekviena detalė, prirašyta knygų ir pastatyta daugybė filmų, tos istorijos taptų neatskiriamu tautinės tapatybės atributu, svarstė rašytoja.

Lietuvoje gėdijamasi žmogiškumo, o žymes-

nio tautos kultūrininko lemtis – tapti rūsčiu, nupoliruotu stabu. Su skarele ar sutana pasodintu aikštėse, kur krykštauja gyvenimas, kur žmonės žaidžia, juokiasi ir bučiuojasi.

Be galo džiugu, kad A.Ruseckaitei nepritrūko nei drąsos, nei kūrybingumo, kad priartintų klasikų prie jų skaitytojų.

Beskaitant „Šešėlį“ ir „Žemaitės paslaptį“, staiga ima eizėti marmurinis Maironis Kaune ir bronzinė Žemaitė Vilniuje. A. Ruseckaitės plunksnai švelniai palietus, lyg genialiam skulptoriui dar kartą bakstelėjus, nuo jų nubyra nuobodžios fabrikinės gamybos detalės, o lieka gyvo žmogaus, su tikrais jausmais ir jautria, kūrybinga dvasia, paveikslas.

Štai šiūruoja Žemaitė į turgų pirkti obuolių po kapeiką, ar žaidžia su anūkais *tūkstantį*, ar ginčijasi su J. Jablonskiu, neleidžia jam išmesti žemaitiškų žodeliukų, ar moko Jablonskienę gaminti kastinį, ar mezga kojines karo pabėgėliams, ar rašo savo „vaikeliukui“ Konstantinui: „Kas paskutinis paglemžė širdį, tas ir liks visuomet“...

Nenuleidome akių ir gaudėme kiekvieną rašytojos žodį... Dianos Brunner nuotr.

Dangui dosniai drebiant sniegą, jaukais pašnekesiais, nutįsusia eile prie rašytojos pasirašomų kūrinių ir gausiu šventiniu aperityvu Ciuricho knygų klubas užbaigė 2015 metų sezoną. Myl myl buč buč* ir iki susitikimo kitais metais!

* taip Žemaitė užbaigdavo savo laiškus...

Klubietės ir lietuvių literatūros mylėtojos vakaronėje su Aldona Ruseckaite. Dianos Brunner nuotrauka.

Išpūdžiai iš vaikų vasaros stovyklos Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje

**DANGUOLĖ
KAPPICH**

Birželio mėnesį būdama Lietuvoje, Nidoje vykusiam užsienio mokyklų vadovų seminare susipažinau su Jurgita Noreikaite-Pickel. Per ją sužinojau apie lietuvišką vaikų stovyklą Vasario 16-osios gimnazijoje Hiutenfelde. Grįžusi atgal į Šveicariją pasakiau apie šią idėją savo vaikams. Rafael ir Kristopher iš pat pradžių nesutiko važiuoti, nes nauja stovykla, kurioje visą laiką teks kalbėti lietuviškai, nelabai viliojo. Bet pakalbėjus ilgiau susitarėme, kad visgi važiuosim.

Visą stovyklos savaitę oras buvo kaip užsakytas - nei per karšta, nei per šalta ir be lietaus. Pirmas pora dienų vaikai šnekėjo lietuviškai ir vokiškai, nes išgirdo naujų lietuviškų žodžių, kurių kasdieninėje kalboje dar nebuvo girdėję. Tačiau likusį stovyklos laiką susikalbėti lietuviškai buvo jau nesunku.

Išvyka į Heidelbergo zoologijos sodą, sporto popietė Hiutenfeldo futbolo aikštėje, talentų vakaras Rennhofo pilies salėje, rytinė mankšta, Viernheimo lauko baseinas, vakarinis žygis pas bitininką, mokymasis pasidaryti lėles tautiniais rūbais, tautinių juostelių pynimas, pastatytas spektaklis „Eglė žalčių

karalienė“, šeštadienio vakaro diskoteka bei šokoladinio *Nutella* kremų valgymas šaukštais per pusryčius (taip buvo tik per vienus pusryčius) - štai ką veikė vaikai stovykloje.

Naujų draugų susiradimas taip pat buvo labai svarbi stovyklos dalis. Rafael ir Kristopher sutiko dar du tokio paties amžiaus berniukus, su kuriais praleido daug laiko. O kas vaikams labiausiai patiko? Rafael labiausiai patiko žaidimai, medaus valgymas, maudymasis lauko baseine ir diskoteka. Kristopher taip pat patiko maudymasis baseine, apsilankymas zoologijos sode bei žaidimai su kitais stovyklos vaikais.

Po aštuonių dienų atvažiavusi pasiimti vaikų labai nustebau, kad jie lietuviškai kalbėjo pilnais sakiniais, taigi - lietuviškos vasaros stovyklos tikslas buvo pasiektas. Stovykla buvo tikras lietuvių kalbos sustiprinimas užsienyje gyvenantiems lietuviukams! O vaikų klausimas „Mama ar galėsime ir kitais metais atvažiuoti?“, manau, pasako viską apie vaikų vasaros stovyklos išpūdžius.

Autorės nuotraukose - keletas akimirklų iš vaikų vasaros stovyklos Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje.

Rudenėlio šventė

RITA
ČEPAITIENĖ

Kai ateina ruduo, gamta pasipuošia įvairiomis spalvomis, o rudeninė, dar vis šilta saulė neretai kviečia mus pabūti gamtoje. Šitaip sužavėti spalvotu rudeniu, į „Rudenėlio šventę“ Laupersdorf gyvenvietėje (Soloturno kantonas) sugužėjo lietuviai. Gal vienas kito ir nebūtume niekada gyvenime sutikę savo mylimoje Lietuvoje, tačiau kalnuota Šveicarija mus suvedė ir galėjome gerai praleisti laiką. Susitikę rudenėjančiame miške, vieni kitiems spaudėme ranką ir jaukiai šnekučiavomės. Nuo kūdikių

iki suaugusių - visi turėjome veiklos. Lietuvos moterys darbščios kaip bitės, nuo seno vadinamos geromis šeiminkėmis, tad stalai buvo pilni skanių lietuviškų valgių, o saldumynus galėjome priskirti šedevrams. Šaunūs vyrai malkas skaldė be kirvio, o vaikučiai pramogavo ir gaudė saulės spindulius. Šveicarija - šalis, kurioje daug įvairių žmonių, tarp jų esame ir mes - aš ir mano šeima. Žmonių istorijos individualios, bet kur bebūtume, gera turėti bičiulių, kurie tave supranta, su kuriais gali prisiminti savas tradicijas, ir žinoma, tiesiog pabendrauti. Turėjome galimybę ne tik susipažinti, bet ir pasakyti vieni kitiems iki kito karto. O tai yra nuostabu. Dar kartą noriu padėkoti visiems dalyvavusiems ir tikiu, jog šis mažas ir jaukus renginys buvo pirmas, bet ne paskutinis.

Dianos Brunner nuotraukos

2015 liepos 30 - rugpjūčio 2 dienomis vyko Europos lietuvių krepšinio turnyras Gervėčiuose, Baltarusijoje.

Po įnirtingų kovų, antrą turnyro dieną Šveicarijos lietuviams pavyko iškovoti garbingą penktąją vietą.

Sveikiname šaunią Šveicarijos lietuvių krepšinio komandą!

Ambasada informuoja

2015-11-28 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo pakeitimai ir šiuo metu minėto įstatymo 7 straipsnis numato atvejus, kada Lietuvos pilietis gali turėti dvigubą pilietybę:

7 straipsnis. Atvejai, kai Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis. Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, jeigu jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

- 1) Lietuvos Respublikos pilietybę ir kitos valstybės pilietybę įgijo gimdamas;
- 2) yra asmuo, ištremtas iš okupuotos Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d. ir įgijęs kitos valstybės pilietybę;
- 3) yra asmuo, pasitraukęs iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. ir įgijęs kitos valstybės pilietybę;
- 4) yra šio straipsnio 2 ar 3 punkte nurodyto asmens palikuonis;
- 5) sudarydamas santuoką su kitos valstybės piliečiu dėl to savaime (*ipso facto*) įgijo tos valstybės pilietybę;

6) yra asmuo, kuriam nesukako 21 metai, jeigu jis yra įvaikintas Lietuvos Respublikos piliečių (piliečio) iki tol, kol jam sukako 18 metų, ir dėl to įgijęs Lietuvos Respublikos pilietybę pagal šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalį;

7) yra asmuo, kuriam nesukako 21 metai, jeigu jį, Lietuvos Respublikos pilietį, iki kol jam sukako 18 metų, įvaikino kitos valstybės piliečiai (pilietis) ir dėl to jis įgijo kitos valstybės pilietybę;

8) Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo išimties tvarka, būdamas kitos valstybės pilietis;

9) Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo turėdamas pabėgėlio statusą Lietuvos Respublikoje.

Kreipiantis dėl pirmo Lietuvos paso vaikui išdavimo (kai vaikas dar neturi lietuviško gimimo liudijimo) būtina pateikti šiuos dokumentus:

- 1) Gimimo liudijimą su Apostille ir vertimu;
- 2) Vieno iš tėvų, kuris pateikia dokumentus, pasą arba asmens tapatybės kortelę;
- 3) Prašymą apskaityti vaiko gimimą (forma duodama ambasadoje);
- 4) Prašymą išduoti pasą (forma duodama ambasadoje);

5) Dvi vaiko amžių atitinkančias nuotraukas, skirtas pasui (reikalavimai nuotraukoms: https://www.dokumentai.lt/viewpage.php?page_id=34)

Pastaba: pateikiant dokumentus vaiko iki 1 metų amžiaus dalyvavimas nėra būtinas.

Konsuliniai mokesčiai:

- 1) Vaiko gimimo apskaitymas ir gimimo liudijimo išdavimas: 20,- EUR (frankais pagal tos dienos kursą)
- 2) Paso vaikui išdavimas: 50,- EUR (frankais pagal tos dienos kursą).

Adresai įstaigų, kurios išduoda Apostilles ant šveicariškų dokumentų, pateikiamos čia: <https://www.bk.admin.ch/dienstleistungen/legal/index.html?lang=de>

Kilus papildomiems klausimams dėl vaiko pilietybės ar dokumentų išdavimo visada mielai pakonsultuosime.

Lietuvos Respublikos ambasada Šveicarijos Konfederacijoje ir Lichtenšteino Kunigaikštystei
Kramgasse 12, 3011 Bern
Tel. 031 352 52 90, Fax 031 352 52 92

Šveicarijos neįgaliųjų viešnagė Lietuvoje

VILIJA
BISCHOFF
HANDSCHIN

Mielai prisimenu praėjusią vasarą ir kelionę į Lietuvą su šveicarų grupe. Grupė – tai aštuoni Ciuricho neįgaliųjų integravimo į visuomenę įstaigos („Zürcher Eingliederung“) auklėtiniai, trys socialiniai darbuotojai ir direktorius Jürgen Hinderer.

Apie Šveicarijos lietuvių bendruomenės projektą, paskatinusį ir parėmusį Vilniaus Dienos centro „Šviesa“ vizitą Šveicarijos neįgaliųjų įstaigose, rašiau 2014 m. gruodžio mėnesio „Šveicarijos lietuvių žiniuose“. Tada Vilniaus Dienos centro specialistės Jūratė Tamašauskienė ir Kristina Jasinauskaitė buvo atvažiavusios į Šveicariją pasižiūrėti, kaip čia susidorojama su sunkia užduotimi – integruoti neįgaliuosius į visuomenę. Šį kartą šveicarai panoro iš arčiau susipažinti su Lietuvos neįgaliaisiais.

2015 m. birželio viduryje buvome džiaugsmingai sutikti Vilniaus oro uoste. Išėję į laukiamąją salę, iš karto pamatėme didelį plakatą „Willkommen!“, buvome apdovanoti gėlėmis. Tą pačią dieną, jau

svečių namuose, įvyko ir susipažinimo vakarėlis. Didžiausias netikėtumas buvo gyva lietuvių liaudies muzikos kapela! Visa šveicarų viešnagės savaitė buvo labai intensyvi. Ciuricho neįgalieji ir jų grupės vadovai pamatė Vilnių, Kernavę, Trakus, Rumšiškės, Pažaislį, susipažino su tradiciniais lietuvių amatais: Trakuose jie pasidarė po suvenyrą iš šiaudelių, o Rumšiškėse – iš gintaro. Didelį įspūdį jiems padarė Rasų šventė Verkiuose. Nors lietus tą vakarą pliaupė kaip iš kibiuro, jie neišsigando ir nemurmėjo - stovėjo prie laužo pakerėti lietuviškų dainų.

Šveicarijos neįgaliųjų vizito tikslas buvo ne tik susipažinti su Lietuva, bet ir pabendrauti su likimo broliais ir sesėmis. Visiems labai patiko Dienos centro auklėtinių parodytas muzikinis

spektaklis ir Joninių vakaronė su ateities būrimais kiekvienam norinčiam pagal iš vainikų atsitiktinai ištrauktas augalų šakeles. Svečiai lietuviams vieną dieną taip pat padarė smagią vakaronę - su savo šalies pristatymu, šveicarišku sūriu bei šokoladu ir dainomis. Paskutinę viešnagės dieną šveicarai paskyrė apsirūpinimui lietuviškais suvenyrais. Didžiausią paklausą turėjo atvirukai su Vilniaus vaizdais ir marškinėliai su Lietuvos vėliavos spalvomis...

Ciuricho neįgaliųjų įstaigos „Zürcher Eingliederung“ vardu norėčiau išreikšti padėką Vilniaus Dienos centro „Šviesa“ darbuotojams ir direktorei Jūratei Tamašauskienei už nepaprastai šaunią kelionės programą ir gerą organizavimą, už svetingą priėmimą ir nuoširdžią globą!

*Autorės nuotraukose:
kairėje - grupė svečių namų kiemelyje
Vilniuje;
dešinėje viršuje - nuoširdus atsisveikinimas
Vilniaus aerouoste;
dešinėje apačioje - prie Pažaislio
vienuoyno.*

NAUDINGI ADRESAI

ŠLB valdybos pirmininkė Jūratė Caspersen

Dorfstrasse 198,
8706 Meilen
+41 (0) 76 330 92 00
jurate@caspersen.ch

LR ambasada Šveicarijoje

Kramgasse 12, 3011 - Bern
+41(0) 31 352 52 91
http://ch.mfa.lt,
amb.ch@urm.lt

LR garbės konsulas

Tičino kantone

Gintautas Bertasius

Via Luganetto 4, P.O. Box 743
6962 Lugano - Viganello 6
+41 (0) 91 971 56 43
g.bertasius@bluewin.ch

LR garbės konsulas

Ženevos ir Vo kantonuose

Michel Sogny

2 Avenue de Warens, 1203 Genève
www.sogny.com

LR garbės konsulas Ciuriche

Graziano Pedroja

Rennweg 32, PO Box 3767
CH-8021 Zürich
+41 (0) 43 817 65 48,
pedroja@juris.ch

ŠLB banko sąskaitos duomenys:

Litauische Gemeinschaft,
8050 Zürich,
Zürcher Kantonalbank, 8010 Zürich
IBAN CH38 0070 0110 0013 0089 1
SWIFT (BIC) ZKBKCHZZ80A

Žurnalo „Pasaulio lietuvis“ prenumerata:

PLB atstovybės Lietuvoje sąskaitos Nr.
(IBAN) LT76 7300 0101 2423 6579
Bankas: AB „Swedbank“
Banko adr.: Konstitucijos pr. 20A, 03502
Vilnius, Banko kodas: 73000
SWIFT kodas: HABALT22
kaina metams 45 eurai.

REDAKCIJOS SKILTIS

Laikraščio redkolegija: dr. Lijana Tagmann. Maketavo Diana Brunner.

Laikraštis spausdintas www.esf-print.de

Straipsniai, informacija, reklamos priimami el. paštu: slz@lietuviai.ch. Reklamos kaina - 30 frankų.

Laikraštis yra Šveicarijos lietuvių bendruomenės leidinys, išeina 2 kartus per metus 250 egz. tiražu.

Perspauddinant straipsnius, būtina nurodyti šaltinį.

Bendruomenės interneto svetainė: www.lietuviai.ch

SKELBIMAS

Renkama dar neskelbta medžiaga apie kun. prof. JONĄ JURAITĮ.

Norinčius pasidalinti atsiminimais ar
nuotraukomis prašome susisiekti su
Jūrate Caspersen el. paštu
jurate@caspersen.ch arba telefonu
076 33 09 200.

Medžiaga bus naudojama konferencijai,
skirtai J. Juraičio 90-mečiui, vykšančiai
2016 m. gegužės 12 d. Kaune (projekto
vad. prof. Jonas Čepinskis).

NAUJI NARIAI

2015.05.15 - 2015.12.08

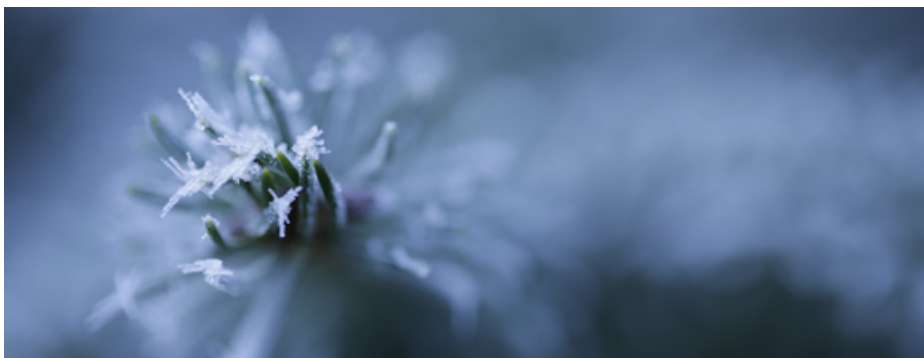
- 1-2. Jurgita ir Raimundas Bliujai (BE)
3. Raimonda Kedytė (ZG)
4. Ramutė Balnienė (ZH)
5. Raminta Rudaitytė (ZH)
- 6 -7. Asta Vosylė ir Anders Brochner (ZH)

PASIŽYMĖKITE

Vasario 16-osios minėjimas vyks Ciuriche Marijos Lourdes bažnyčios Didžiojoje salėje 2016 m. vasario 27 d.

Išsami informacija bus paskelbta vėliau bendruomenės interneto svetainėje.

UŽJAUČIAME

Nuoširdžiai užjaučiame AIDĄ
KURMANAVIČIENĘ ir dalijamės
skausmu netekus mylimos MAMOS.

Sunkią netekties valandą
širdingiausiai užjaučiame sūnų
DR. MARTINĄ KUŠLĮ,
marčias, anūkus ir artimuosius
mirus ilgamečiam ŠLB nariui ir
bendruomenės pirmininkui dr.
Alfonsui Kušliui.